

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Бібліотечка архіву: Випуск 21

*До 100-річчя
створення системи
архівних установ України*

СХВАЛЕНО

Протокол науково-методичної ради
державного архіву Херсонської області
28.08.2017 № 4

**Архівна справа
на Херсонщині
1921–2017**

Збірник документів

**Херсон
2017**

Укладачі: Ірина ЛОПУШИНСЬКА, Галина ПРОЦЕНКО, Сергій ЧЕЧЕТ,
Олександр ШИНКАРЕНКО

Відповідальний за випуск: Г. Б. ПРОЦЕНКО

АРХІВНА СПРАВА НА ХЕРСОНЩИНІ. 1921–2017: Збірник документів / Уклад.:
І. В. Лопушинська, Г. Б. Проценко, С. М. Чечет, О. І. Шинкаренко; Відп. за вип.
Г. Б. Проценко. – Херсон : Державний архів Херсонської області, 2017. – 60 с. – (Бібліотечка
архіву. Вип. 21)

До уваги читачів пропонується збірник документів із фондів державного архіву Херсонської області, присвячений 100-річчю створення системи архівних установ України. Оpubліковано найбільш змістовні та цікаві документи з історії діяльності архівних установ області, як складової частини архівної системи України.

Видання розраховане на краєзнавців, вчителів, журналістів, студентів, учнів старшої школи, усіх, хто цікавиться історією архівної справи України та документальними джерелами історії установ Херсонщини.

ЗМІСТ

Перелік скорочень.....	4
Передмова.....	5
Документи з історії архівної справи на Херсонщині	7
Відомості про діяльність державних архівних установ, архівних відділів міських рад Херсонської області станом на 01.01.2017	59
Відомості про діяльність трудових архівів Херсонської області станом на 01.01.2017.....	59
Список керівників	60
Працівники державного архіву Херсонської області, відзначені державними нагородами України та відомчими відзнаками.....	61

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

адмінвідділ	– адміністративний відділ окрвиконкому
архкор	– архівний кореспондент
ВУЦВК	– Всеукраїнський Центральний виконавчий комітет
ВЦРПС	– Всесоюзна Центральна рада професійних спілок
газфонд	– газетний фонд
Головархів, Главархив (рос.)	– Головне архівне управління (Главное архивное управление)
ГОСТ (рос.)	– державний стандарт (государственный стандарт)
Держкомархів	– Державний комітет архівів
ДІА, ГИА (рос.)	– державний історичний архів (государственный исторический архив)
ЕГСД (рос.)	– єдина державна система діловодства (единая государственная система делопроизводства)
завком	– заводський комітет профспілки
ЗАГС	– записи актів громадянського стану
кв. саж.	– квадратний сажень
комгосп	– відділ комунального господарства
куб. саж.	– кубічний сажень
л. м.	– лінійний метр
м/комунвідділ	– міський відділ комунального господарства
МВС	– Міністерство внутрішніх справ
МТС	– машинно-тракторна станція
Наркомвнутрсправ	– Народний комісаріат внутрішніх справ
НАФ	– Національний архівний фонд
НКВС, НКВД (рос.)	– Народний комісаріат внутрішніх справ (Наркомат внутренних дел)
НКРСІ	– Народний комісаріат Робітничо-селянської інспекції
НКФ	– Народний комісаріат фінансів
НСТУ	– Національна суспільна телерадіокомпанія України
облау	– обласне архівне управління
облсовпоф (рос.)	– обласна рада професійних спілок (областной совет профессиональных союзов)
ОВК	– окружний виконавчий комітет
ОГА (рос.)	– відділ державних архівів (отдел государственных архивов)
од. зб., ед. хр. (рос.)	– одиниця зберігання (единица хранения)
окрарх	– окружне архівне управління
ОКРЛКСМУ	– окружний комітет Ленінської комуністичної спілки молоді України
окрпарком	– окружний партійний комітет Комуністичної партії (більшовиків) України
окружвик	– окружний виконавчий комітет
ОПК	– окружний партійний комітет Комуністичної партії (більшовиків) України
оргінстр	– організаційно-інструкторський комітет
ОСФ (рос.)	– відділ спеціальних фондів (отдел специальных фондов)
ПАТ	– публічне акціонерне товариство
РВК, РИК (рос.)	– районний виконавчий комітет (районный исполнительный комитет)
РНК, СНК (рос.)	– Рада народних комісарів (Совет народных комиссаров)
РО (рос.)	– районний відділ (районный отдел)
УВС	– управління внутрішніх справ
УГА НКВД (рос.)	– Управління державними архівами НКВС (Управление государственными архивами НКВД)
уисполком (рос.)	– повітовий виконавчий комітет (уездный исполнительный комитет)
Укрдержархів	– Державна архівна служба України
УМВС	– управління Міністерства внутрішніх справ
унаробраз (рос.)	– повітовий відділ народної освіти (уездный отдел народного образования)
УНКВС	– управління Народного комісаріату внутрішніх справ
уфинотдел (рос.)	– повітовий фінансовий відділ (уездный финансовый отдел)
ХОЗО (рос.)	– господарський відділ (хозяйственный отдел)
ЦАУ	– Центральне архівне управління
ЦК КПУ	– Центральний комітет Комуністичної партії України
ц. р.	– цього року
ч/дн (рос.)	– людино/день (человеко/день)

ПЕРЕДМОВА

У вересні 2017 – квітні 2018 років виповнюється 100 років від створення системи архівних установ України. Її невід’ємною складовою є архіви Херсонської області.

Початок організації архівної справи на Херсонщині поклато розпорядження Херсонського повітового виконкому від 2 квітня 1921 року про створення особливої архівної комісії, яка здійснювала виявлення та облік документів дореволюційних установ¹.

Постановою Херсонського окружного виконавчого комітету 4 листопада 1925 року було утворено окружне архівне управління, що розпочало свою діяльність з жовтня 1926 року².

З 16 вересня 1930 року у зв’язку з ліквідацією округів та введенням нового адміністративно-територіального поділу, окружне архівне управління почало діяти як місцеве³.

За постановою секретаріату ВУЦВК від 10 листопада 1931 року та директивою Центрального архівного управління УСРР від 26 лютого 1932 року Херсонське місцеве архівне управління реорганізовувалось у державний історичний архів⁴.

У зв’язку із введенням обласного адміністративно-територіального поділу були внесені зміни у систему архівних установ. 26 лютого 1932 року секретаріат ВУЦВК ухвалив рішення про створення обласних архівних управлінь⁵, що утворювались при президіях обласних виконавчих комітетів, їм підпорядковувались державні історичні архіви та новоутворені обласні державні архіви. Вперше до мережі архівних установ включались районні та міські архіви, які утворювались при районних виконавчих комітетах та міських радах. Херсонський державний історичний архів був підпорядкований Одеському обласному архівному управлінню⁶.

З утворенням Миколаївської області на підставі директивного листа Центрального архівного управління УРСР від 5 березня 1938 року Одеське обласне архівне управління передало Миколаївському обласному архівному управлінню за актом від 12 травня 1938 року майно, фінансування та документи Херсонського державного історичного архіву⁷, який у січні – травні 1939 року носив назву: “Миколаївський державний обласний архів у м. Херсоні”⁸.

На підставі указу Президії Верховної Ради СРСР від 2 грудня 1938 року Президією Верховної Ради УРСР видано указ від 10 грудня 1938 року “Про передачу Центрального архівного управління УРСР, місцевих управлінь у ведення Наркомвнутрсправ УРСР”⁹. Миколаївське обласне архівне управління було реорганізоване в архівний відділ Миколаївського обласного управління НКВС у серпні 1939 року¹⁰.

Роки Другої світової війни позначились втратою значної частини архівних документів, що залишились на окупованій території.

Після утворення Херсонської області Херсонський державний історичний архів під назвою Державний архів Херсонської області був підпорядкований новоутвореному у травні 1944 року відділу державних архівів УНКВС по Херсонській області¹¹, з 1946 року – архівного відділу УМВС по Херсонській області¹².

¹ Державний архів Херсонської області, ф. Р-1887, оп. 3, спр. 188, арк. 514.

² Теж, ф. Р-608, оп. 1, спр. 51, арк. 4а.

³ Теж, ф. Р-733, оп. 1, спр. 59, арк. 7.

⁴ Теж, ф. Р-733, оп. 1, спр. 59, арк. 23зв.

⁵ Мітюков О. Г. Радянське архівне будівництво на Україні (1917–1973). – К. : Наукова думка, 1975. – С. 104.

⁶ Держархів Херсонської області, ф. Р-735, оп. 1, спр. 7, арк. 2.

⁷ Теж, ф. Р.-735, оп. 1, спр. 192, арк. 40-42.

⁸ Теж, ф. Р-735, оп. 1, спр. 215, арк. 5-73.

⁹ Теж, ф. Р-735, оп. 1, спр. 192, арк. 60.

¹⁰ Теж, ф. Р-735, оп. 1, спр. 215, арк. 154.

¹¹ Теж, ф. Р-2011, оп. 1, спр. 1, арк. 1.

¹² Теж, ф. Р-2011, оп. 1, спр. 35, арк. 6.

Архівні установи перебували у системі МВС до 1960 року. Відповідно до постанови ЦК КПУ та Ради Міністрів УРСР від 11 квітня 1960 року їх було підпорядковано Архівному управлінню при Раді Міністрів УРСР. Рішенням виконкому Херсонської обласної ради від 9 липня 1960 року № 459 архівний відділ УМВС перетворено в архівний відділ виконкому Херсонської обласної ради¹³.

За постановами ЦК КПУ та Ради Міністрів УРСР від 20 вересня 1988 року № 287, Ради Міністрів УРСР від 26 липня 1988 року № 202 та рішеннями виконкому Херсонської обласної Ради від 20 жовтня 1988 року № 04, від 27 жовтня 1988 року № 227 архівний відділ виконкому Херсонської обласної Ради був ліквідований, його функції управління архівною справою на території області були поєднані із завданнями державного архіву Херсонської області¹⁴.

Розпорядженням виконкому Херсонської обласної Ради від 17 вересня 1991 року № 192-р та рішенням виконкому Херсонської обласної Ради від 11 жовтня 1991 року № 146 партійний архів області приєднано до державного архіву області, його документи стали складовою Національного архівного фонду¹⁵.

Розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 10 серпня 2004 року № 857 започатковано створення в області трудових архівів¹⁶.

У 2017 році до мережі архівних установ Херсонщини, окрім державного архіву області, відноситься 18 архівних відділів, секторів районних державних адміністрацій, 4 архівних відділи міських рад, 12 трудових архівів.

Збірка присвячується 100-річчю створення системи архівних установ України. До неї включені найбільш змістовні та цікаві документи з історії діяльності архівних установ області, відібрані з 15 архівних фондів за період 1921–2014 рр. та поточного діловодства державного архіву області. Зокрема, опубліковані документи із фондів Херсонського окружного архівного управління (ф. Р-733), Херсонського міського архівного управління (ф. Р-734), Херсонської філії Миколаївського архіву (ф. Р-735), Херсонського окружного адміністративного відділу (ф. Р-455), державного архіву Херсонської області (ф. Р-2011), державних архівів виконкомів Калінінської (ф. Р-2469), Сиваської (ф. Р-2751), Великоолександрівської (ф. Р-2885) та Генічеської (ф. Р-3805) районних рад, архівного відділу виконавчого комітету Херсонської обласної ради (ф. Р-3862).

Тексти документів публікуються мовою оригіналу з дотриманням норм сучасного правопису при збереженні їх стилістичних та мовних особливостей. Очевидні помилки, описки виправлені беззастережно. Розділові знаки проставлені згідно правил сучасної пунктуації. Пропущені слова доповнено у квадратних дужках. Неповнота документів обумовлена в заголовках та позначена крапками. Кожен документ має посилання на номер фонду, опису, справи, аркуша, документи поточного діловодства 2015–2017 років – на реєстраційні індекси.

У заголовках документів вказано вид документа, порядковий номер (за наявністю), час створення та назва. Назви документів дані впорядниками. Датування документів упорядниками обумовлене квадратними дужками.

Документи розташовані у хронологічному порядку, більшість із них публікується вперше.

*Олександр Шинкаренко,
начальник відділу використання
інформації документів
державного архіву Херсонської області*

¹³ Держархів Херсонської області, ф. Р-3862, оп. 1, спр. 230, арк. 12; ф. Р-1979, оп. 8, спр. 396, арк. 9.

¹⁴ Теж, ф. Р-1979, оп. 14, спр. 778, арк. 67-69; спр. 776, арк. 122-123; спр. 809, арк. 68-73; спр. 810, арк. 62.

¹⁵ Теж, ф. Р-1979, оп. 16, спр. 42, арк. 39; спр. 27, арк. 28, 29.

¹⁶ Теж, ф. Р-2011, оп. 2, спр. 88, арк. 1.

ДОКУМЕНТИ З ІСТОРІЇ АРХІВНОЇ СПРАВИ НА ХЕРСОНЩИНІ

№ 1

ЗВІТНА ДОПОВІДЬ ПОВІТОВОЇ ОСОБЛИВОЇ АРХІВНОЇ КОМІСІЇ З ВИЛУЧЕННЯ ТА УТИЛІЗАЦІЇ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ

4 червня 1921 р.

Согласно предписанию уисполкома от 2/IV с[его] года, мною на следующий же день организована была особая архивная комиссия в составе: председателя (я же представитель уездиздата), секретаря (представитель музейной секции унаробраза) и представителя раб[оче]-крест[ьянской] инспекции. По ознакомлению с работами губ[ернской] архивн[ой] комиссии (из инструкций и поездок в Николаев), нами был издан приказ о немедленной регистрации всех имеющихся к тому времени архивов города, во исполнение которого (прик[аз] № 1) поступили заявления от след[ующих] учреждений:

9/IV за № 2942 уфинотдела, зарегистрировавшего архивы: каз[енной] пал[аты] казнач[ейства], ломб[арда] и б[ывших] лик[видированных] о[рганизаций], всего 11 (одиннад[цать]) архивов.

7/IV за № 2295 коммун[ального] отд[ела];

16/IV за № 2736 юр[идического] отдела;

16/IV за № 971 жел[езнодорожного] почт[ового] отд[еления];

19/IV за № 329 таможни;

19/IV — — — — — наробраза.

На разборку последнего архива, находившегося в скверных хранилищных условиях, и приступила тогда же архивн[ая] комиссия, закончив таковую к первым числам мая. Непосредственно с разборкой архива б[ывших] гимназий пров[одится] утилизация архива таможни, согласно распоряжению уисполкома выделить часть бумаг для нужд военкомата, которому и был предоставлен, безусловно, с большими предосторожностями, упомянутый архив. К середине мая означенная работа была закончена, и комиссия приступила к пересмотру и изъятию для ком[мунального] отдела и уфинотдела. Таким образом, за истекшие 2 месяца, включая сюда и период организации, шедший с перебоями из-за недостатка людей, в то время в раб[оче]-крест[ьянской] инспекции произведена и закончена работа в архивах: б[ывших] гимназий, таможни и втокреда, откуда извлечено и передано по назначению (согласно инструкции) материалы как исторической ценности, так и нужные для текущего делопроизводства. Часть же, предназначенная для сдачи на бумажные нужды уездиздата, могла быть передана ему ввиду отсутствия собственного помещения. С уходом же частей арм[ии] б[ыло] необходимое помещение занято, и перевозка в него разобранных начата, и будет закончена к 7–8/VI, когда уездиздат сможет выделить полагающиеся для нужных учреждений 50% всех дел. Заканчивая настоящий доклад, прошу уисполком обратить внимание, что архивная комиссия отнюдь не ведает распределением бумаг, имея задачами:

- 1) сохранение исторических ценностей;
- 2) извлечение материалов для руководства текущим делопроизводством;
- 3) предоставление остального уездиздату, который, оставляя 50% для издательских нужд, прочее передаст в горраспред, куда и должны обращаться все нуждающ[иеся] в бумаге учреждения.

Выданная же военкомату часть архива вызвала отрицательное замечание губ[ернской] архивн[ой] комиссии, которая напомнила нам о наших задачах.

Пред[седатель] у[ездной]
особ[ой] архивной комиссии

[Підпис]

[А. Шматов]

Держархів Херсонської обл., ф. Р-1887, оп. 3, спр. 188а, арк. 514-514зв. Оригінал, рукопис.

№ 2
ІЗ ПРОТОКОЛУ № 24 ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ ХЕРСОНСЬКОГО
ОКРУЖВИКОНКОМУ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОКРУЖНОГО
АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ

4 листопада 1925 р.

Ухвалили:

1) Інформацію [інспектора Центрального архівного управління] т. Тарасова прийняти до відома.

2) Лічити за необхідне приступити до практичної організації окружного архівного управління.

3) Маючи на увазі становище бюджету, до розгортання архівного управління приступити поступово й у першу чергу обмежитись завідуючим архівним управлінням, якого вже призначено, та в допомогу йому призначити двох техробітників, які одночасно обслуговують архів секретаріату окружвиконкому.

Голова Херсонського окружвику
Секретар Херсонського окружвику

Качинський
Пріснов

Держархів Херсонської обл., ф. Р-608, оп. 1, спр. 51, арк. 4, 4а, 4азв. Оригінал, типограф. друк.

№ 3
ОБОВ'ЯЗКОВА ПОСТАНОВА № 2 ХЕРСОНСЬКОГО ОКРВИКОНКОМУ ПРО
ВПОРЯДКУВАННЯ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЮ ЇХ ЗБЕРІГАННЯ

14 січня 1926 р.

Маючи на меті охорону архівів та впорядкування архівної частини в установах державних, громадських і кооперативних та підлеглих їм торговельних, фабрично-заводських та інших, президія окрвиконкому на підставі постанови РНК від 31/Х-1922 р. постановила:

1. Всілякий діловодний матеріал, як-то: справи, листування, документи, канцелярські й бухгалтерські книги, друковані видання й т. інш. треба точно розподіляти на:

1. Ще не закінчені діловодні справи;
2. Закінчені діловодні справи, що не мають 5-ти річної давнини з часу їх закінчення;
3. Закінчені справи, що мають п'ятьохрічну давнину й розподіляються на підгрупи:

а) необхідні установам для довідок;

б) що загубили для установ яке-небудь значення, чи архівові, чи якоїсь іншої вартості.

Примітка 1. Сама установа виключно розподіляє матеріали між 1 та 2 групами.

Примітка 2. Належність матеріалів до підгрупи "а" групи 3-ї визначає установа за згодою з окрархом.

2. Увесь діловодний матеріал, що належить до 2-ї групи й підгрупи "а" 3-ї групи треба передати в єдиний архів установи за описами, складеними згідно з формою й вказівками окрарха.

3. Архівами установ повинні безпосередньо відати відповідальні архіварі. Коли нема архіваря, архівом відає один із співробітників установи, що відповідає за повну його цілісність.

4. Окрарх повинен доглядати та контролювати архіви всіх установ, згідно з п. 4 згаданої постанови РНК.

5. Установи повинні виявити весь діловодний матеріал, що належить до підгрупи "а" 3-ї групи, негайно скласти його опис і передати в резервне архівосховище окрарху.

Примітка: Передачі підлягають і архівні матеріали дореволюційного часу, а також матеріали установ, організацій та інш. за часів з 1917 до 1919 рр. включно, що їх переховують та користуються установи й приватні особи; архівні матеріали дореволюційного часу окрарх може приймати за упрощеним списком.

6. Урядові та приватні особи, винні в порушенні цієї обов'язкової постанови, підлягають відповідальності згідно зі ст. 102 Карного Кодексу.

7. Ця обов'язкова постанова поширюється на всю Херсонську округу.

Голова окрвиконкому
Секретар

Держархів Херсонської обл., ф. Р-445, оп. 1, спр. 173, арк. 6. Копія, машинопис, рукопис.

№ 4

ОБІЖНИК ХЕРСОНСЬКОГО ОКРВИКОНКОМУ ЩОДО ДОТРИМАННЯ ЗАБОРОНИ НА ВИКОРИСТАННЯ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ЛИСТУВАННЯ ТА ІНШИХ ПОТРЕБ

[липень 1926 р.]

В окрархові маються відомості про те, що й досі установи використовують архівні матеріали, здебільшого дореволюційних архівів, на всілякі канцелярські та інші потреби.

Особливо це явище помічається в низових радянських установах, сільрадах та райвиконкомах, які нищать архіви сільських та волосних правлінь дореволюційного часу, використовуючи архівний папір на листування, квитки по сільгосподатку тощо.

Окрвиконком пропонує райвиконкомам, сільрадам та іншим державним, професійним і кооперативним установам вжити всіх найрішучих заходів, включно до притягнення винних у знищенні архівів до судової або адміністраційної відповідальності, в напрямку остаточного припинення зазначеного явища.

Голова окрархуправління

Єфімов

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 4, арк. 42. Копія, машинопис, рукопис.

№ 5

ІЗ АКТУ № 16 ХЕРСОНСЬКОГО ОКРУЖНОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРО ОБСТЕЖЕННЯ АРХІВУ ХЕРСОНСЬКОГО ОКРУЖНОГО ЗАГСУ

6 грудня 1926 р.

Мною, інспектором-інструктором Херсонського окрархуправління тов. Крисіним В. П. у присутності зав. ЗАГСом тов. Венгера В. обслідувана архівна частина діловодства Херсонського окрЗАГСу, при чому виявилось, що архівні матеріали знаходяться в окремій кімнаті. [...]

Архівний матеріал складається з метричних книг з 1811 р. до 1919 р. Херсонської округи, приблизно до 58 лінійних метрів. Архівні матеріали не пов'язані, позаяк він надобиться кожного часу для діловодства ЗАГСу, але складено на полицях по роках та релігійних общинах.

Архівний матеріал, коли його буде упорядковано по формі № 2 (не пізніше 20 грудня 1926 року), буде передано до архівосховища Херсонського окрархуправління з 1811 до 1875 р. включно метричні книги, а також другі примірники за революційний період (з 1920 р. по 1925 р.) та листування з 1919 р. по 1926 р. включно.

Адреса установи: м. Херсон, помешкання комгоспу.

Інспектор-інструктор
Представник установи – зав. ЗАГСом

[Підпис]
[Підпис]

Крисін
Венгер

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 18, арк. 19. Оригінал, машинопис, рукопис.

**ІЗ ЗВІТУ ПРО РОБОТУ ХЕРСОНСЬКОГО ОКРУЖНОГО АРХІВУ
ЗА ІV КВАРТАЛ 1926 р.**

[грудень 1926 р.]

1. У звітному кварталі робота лише розпочалася у серпні місяці. Основна робота проводилася по виявленню й концентрації міських і районних діловодних фондів. На перешкоді цієї праці було багацько причин. Головні з них: відсутність коштів на впорядкування архівних частин установ, через що не можна було прийняти їх до округового архівосховища, знищення архівів як дореволюційних, так і революційних з різних причин, часто байдуже відношення до архівного матеріалу самих завідувачів установами, відсутність необхідного штату співробітників у самому апараті окрарху й інш. [...]

2. З 10 липня було поставлено на завідування окрарху т. Єфімова, якого за виїздом до Харкова 1 вересня змінив т. Тінтман. З 20 липня було призначено за архівіста-діловода т. Старосельську, що з 16/IX є в командировці на Всеукраїнських курсах по підготовці робітників окрарху. З 7 серпня було призначено за інспектора-інструктора т. Скрипниченко, якого уход передбачається в перших числах жовтня з матеріальних причин.

3. Під архівосховище відпущено 4 кімнати в підвальному помешканні окрпаркому. З них лише одну світлу кімнату на дерев'яній підлозі устатковано полицями. Одна ж кімната уявляє собою темне, холодне, без дверей, небезпечне в пожежному відношенні помешкання. Необхідно в них провести електрику, устаткувати полицями. Проте електрику та полицю вже замовлено згідно додатково складеного кошторису. Помешкання не закріплене: площа кімнат 130 кв. саж., їх кубатура 156 куб. саж.

4. Протягом звітнього періоду до архівосховища вступили такі діловодні фонди:

- 1) Архів б[увшої] губерніяльної земської управи – пуд. тисячі півтори.
- 2) Архів Херсонської держмитниці та б[увшої] Джарилгацької поступив від Держмитниці, лінійного розміру – 22 метри в хронологічних межах з 1897 по 1923 рр.
- 3) Архів Держпароплавства розміром 22 лін. метри.
- 4) Архів зліквідованої кооперативної артілі “Вагівщик” – І частина.
- 5) Архів комгоспу за 1920–1923 рр. розміром 4 лін. метри, прийнятий з консервної фабрики без опису і вісу.

Крім того, окрарх одержав офіційні відомості про втрату й пошкодження деяких архівів. Так, Зміївська та Тягинська сільради повідомляли про знищення архівного матеріалу до 1917 р. включно в період громадянської війни, щодо архівів 1919–1920 рр., то вони не збереглися через байдужість тодішніх ревкому та сільради. Видавництво “Червоний селянин” повідомило про загибель газфонду 1917–1919 рр. у пожежі й др. [...]

7. Зі всіма райвиконкомками й іншими урядовими та громадянськими установами налагоджено зв'язок і взаємовідношення шляхом обіжних відношень та персональних відвідувань як інспектора окрарху, так і зверненнями діловодів різних установ до окрарху безпосередньо. [...]

Далеких командировок архівних робітників на периферію не було через відсутність у квартальному кошторисі відповідних витрат. [...]

Висновки

Найголовнішим досягненням у звітному кварталі слід рахувати те, що окрархуправлінню вдалося добитися в окрвиконкомі певного місця серед інших його відділів та інспектур, сконцентрувати в архівосховищі архівні матеріали установ і привести їх до певного порядку. [...]

Завокрарх управлінням

[Підпис]

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 2, арк. 3-4зв. Копія, машинопис, рукопис.

№ 7

**ДОПОВІДНА ЗАПИСКА ХЕРСОНСЬКОГО ОКРУЖНОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ
ДО ХЕРСОНСЬКОЇ ОКРУЖНОЇ ПЛАНОВОЇ КОМІСІЇ ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ
ПРОВЕДЕННЯ РЕМОНТУ АРХІВОСХОВИЩА ТА ПРО АРХІВНІ КУРСИ**

[1 жовтня 1927 р.]

При рассмотрении сметы на 1927–[19]28 бюджетный год необходимо обратить внимание на архивное управление, для того чтобы устранить все те ненормальности, которые мы имеем на сегодняшний день.

1. Архивохранилище находится в чрезвычайно плохих условиях, нет технических и предохраняющих от порчи нашего архива. Необходимо срочно произвести ремонт по отводу стока воды, так как в дождливые дни в хранилище попадает вода, отчего создается сырость. Само помещение очень удовлетворительное, но маловатое.

2. Ввиду того, что с 1 октября сократили инструктора-инспектора, инструкторская работа совсем будет отсутствовать. Работники, непосредственно работающие в районах над архивным материалом, совершенно не знакомы как нужно впорядковать архив к сдаче в окрарх. Посему для этой цели нужно создать 2-х недельные архивные курсы, чтобы каждый район имел возможность иметь более опытного архивного работника по району. Ибо если будет архив сдавать с районов как до сих пор. При наличии наших работников не смогут справиться с работой, где в дальнейшем создается волокита и бюрократизм, в чем мы не в состоянии удовлетворить лиц, подающих заявления для выдачи справок. Для этого нужно будет, приблизительно по нашему расчету, для создания этих курсов и ремонта 600 руб. В смете, составленной нами на 1927–[19]28 г., мы не указали эту цифру, потому что вопрос этот оставили для согласования, где на это будет составлена дополнительная смета, а потому просим удовлетворить нашу просьбу.

Завокрархив управления

[Підпис]

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 7, арк. 28. Копія, машинопис, рукопис.

№ 8

**ІЗ ЗВЕРНЕННЯ ДО ВЧИТЕЛІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОКРУГИ
ЩОДО ОХОРОНИ ТА ЗБИРАННЯ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ**

5 квітня 1928 р.

[...]. Архівний матеріал є дійсно той матеріал, що з нього можливо вивчати факти минулого. Отже, округова інспектура народів та правління спілки “Робос” звертаються до Вас з цим листом, запрошуючи Вас звернути увагу на справу схорону та збирання архівного матеріалу історичного та історико-революційного значення. [...]

Щоб надалі запобігати знищенню цих матеріалів, Ви зможете з’ясувати населенню (вашого села) цінність архівного матеріалу, учитель своїм авторитетним впливом повинен переконати населення про необхідність повернути архівні документи до округового архівного управління (окрарху) через сільраду. Поруч із зібранням та виявленням історичного матеріалу необхідно доглядати й за архівами існуючих установ, з цих архівів залишаються матеріали доби Жовтневої революції та громадянської війни, що надзвичайно цінні для вивчення класової боротьби. Деякі архіви знаходяться в безладді й іноді зовсім без догляду.

У таких випадках учитель повинен порушити питання про їх охорону та впорядкування, але в тім разі, як не має знайомих робітників з архівною справою, й самому подати поради керування цією роботою.

Інспектор народів та
Голова спілки “Робос”
Завокрархуправління

[Підпис]

Нагорний
Сендецький
Невдаха

[Підпис]

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 38, арк. 5, 6-бзв. Копія, машинопис, рукопис.

№ 9

**ІЗ ДОПОВІДНОЇ ЗАПИСКИ ЗАВДУЮЧОГО ХЕРСОНСЬКИМ ОКРУЖНИМ
АРХІВНИМ УПРАВЛІННЯМ ДО ПРЕЗИДІЇ ХЕРСОНСЬКОГО ОКРВИКОНКОМУ
ЩОДО ШТАТНОГО РОЗПISУ УПРАВЛІННЯ**

28 серпня 1928 р.

Згідно з розпорядженням ЦАУ наше Херсонське архівне управління віднесено до 1-ї групи, згідно чого повинно збільшення штату в архуправлінні, а саме:

1) завокрархом, 2) завтасмною частиною, 3) інспектор-інструктор, 4) вчений архівар, 5) 2 архіваріуса, 6) сторож.

Беручи до уваги, що наш округ у цьому році знаходиться в несприятливих умовах, то окрарх згоджується на такий штат:

1) завокрархом, 2) інспектор-інструктор, 3) вчений архівар, 4) 2 архіваріуса. Всього на 5 робітників.

Це самий мінімальний штат, що без нього не можна далі работать. [...]

Завокрархом
Архівар

Невдаха
Старосельська

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 31, арк. 8. Копія, машинопис, рукопис.

№ 10

ІЗ ЗВІТУ ПРО РОБОТУ ХЕРСОНСЬКОГО ОКРАРХУПРАВЛІННЯ ЗА 1929 р.

[січень 1930 р.]

1. Вступ

За відчитний рік своєї роботи окрархуправління найбільше звертало увагу роботі [по] відокремленню утилізаційного архівматеріалу по дієвих установах, так і в архівосховищі окрарху.

Роботу проводити по виконанню річного плану повністю окрархівуправління не мало змоги за відсутністю належного штату та відсутністю достатнього помешкання [для] концентрації архматерілів. Помешкання, що його має в своєму розпорядженні окрарх, далеко не відповідає умовам для виконання п'ятирічного плану, воно має 130 кв. м кубатури й цілком завантажено архівматеріалами. Окрарх порушив клопотання перед належними установами про надання йому одного з помешкань релігійних громад. Відносно штату, то для виконання річного плану такий був недостатній. Згідно присланого ЦАУ штату 7 чолов. Херсонський окрарх мав тільки 3 чол. І з 1 жовтня ОВК штат в окрархуправлінні збільшив на одного співробітника з умовою обслуговувати архів ОВК. Один співробітник з 10 грудня відряджений на село керувати пересувною школою. [...]

Робота по складанню топографічного показника проведена на всі впорядковані матеріали в архівосховищі. Робота по впорядкуванню архівних частин дієвих установ по місту проводиться шляхом змагань та тимчасовими робітниками. На периферії впорядкування архчастин проводиться мляво, на пропозиції, що були пропоновані при обслідуванні 53 установам, відповіли тільки 13.

2. Адмін[істративно]-організаційна робота

Особистий склад: за відчитний рік були зміни в особистому складі, зав. окрархом т. Китайник була відряджена ОПК до м. Харкова. 20-го вересня ц. р. замість неї призначений ОПК т. Невдаха. [...] Зв'язку з архкорами не було, навіть можливо рахувати, що й самих архкорів в окрузі не існує. Окрархом порушено питання перед оргінстром ОВК про використання різних курсів та нарад, що будуть скликатись оргінстром та інш. організаціями на вербовку архкорів шляхом доповідей та лекцій. [...]

Зав. окрархом

Невдаха

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 47, арк. 1-3, 16. Копія, машинопис.

№ 11

**ЗВЕРНЕННЯ ЗАВДУВАЧА ОКРУЖНИМ АРХІВНИМ УПРАВЛІННЯМ
ДО ХЕРСОНСЬКОГО ОКРВИКОНКОМУ ТА ХЕРСОНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЩОДО ВИДІЛЕННЯ НОВОГО ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ АРХІВОСХОВИЩА**

23 березня 1930 р.

У зв'язку з суцільною колективізацією цілих селищ будуть ліквідовуватись земельні громади, багато релігійних культів, помешкання останніх передаються під культурно-освітні потреби, отже архіви, що залишаються від релігійних культур та земгромад, зупиняються в безнадзорному стані.

Надаючи великого значення архівам земгромад та релігійних організацій, необхідно провести концентрацію цих архівів до архівосховища архівоуправління.

У зв'язку з тим, що за відсутністю свого архівосховища, ми не будемо мати змоги сконцентрувати архіви не тільки районних та селищних, а навіть й місцевого, що передбачено за 5-ти річним планом.

А тому архівоуправління вдруге ставить перед вами питання про відведення під архівосховище в центрі міста одну з зачинених церков, синагог або приміщення, що є найбільш придатне для архівосховища – концентрації та перерахування архіву.

Зав. окрархом

[Підпис]

Речицька

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 21, арк. 52. Копія, машинопис, рукопис.

№ 12

**ЛИСТ ЗАВДУВАЧА ХЕРСОНСЬКОГО ОКРУЖНОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ
ДО ПЛАНОВОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ
БАЗИ АРХІВУ ТА НАДАННЯ ДОПОМОГИ В ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ АРХІВНОЇ СПРАВИ**

7 липня 1930 р.

Архівні матеріали з кожним роком набувають все більшого інтересу з боку планових господарчих установ та наукового значення щодо пристосування цих матеріалів до потреб соціалістичного будівництва. В Херсонському окрарсі теж переховуються архівні матеріали, які мають наукове та історичне значення, особливо по сільському господарству, наприклад, про вивчення розвитку сільського господарства за 1895 р., відчит про досвіди, які проведені на досліджувальних полях 1895 р., про меліорацію й інш. Багато різних видань, планів, про характер яких не можна говорити, тому що нема на них описів, які неприступні до використання з науковою метою. 17 установ, опис яких додаємо, запитали в окрарсі вишукати багато матеріалів, але за відсутністю архівної бібліотеки ми не можемо задоволити цих прохань. Окрарх 12/VI ц. р. під ч. 225 поставив перед вами питання про влаштування архівної бібліотеки, яка повинна була організуватись ще 1928 р. на підставі вказівок ЦАУ бюл[етень] № 1 з 25/I 1928 р.

Що торкається канцелярії архівних матеріалів наукового значення, то зараз необхідно негайно приступити до цієї роботи, концентрувати архіви зліквідованих релігійних культів, земгромад. Організувати професійну секцію, сконцентрувавши в ній профархіви міста та села, для чого окрарх не має ні асигнувань, ні помешкання.

Для того, щоб наукові та довідкові архівні матеріали приблизити до науково-дослідницьких груп, планово-господарчих установ та широких робочо-селянських мас, потрібно притягнути до цієї роботи увагу зацікавлених установ та наукових робітників.

Вишукати кошти для організації архівної бібліотеки та бібліотечно-наукового робітника. Впорядкувати науково-історичні архівні матеріали та притягнути до його використання. Популяризувати досягнення архівних матеріалів через печать. Добитись через президію ОВК коштів на концентрацію архівних матеріалів ліквідованих земгромад та релігійних культів.

У зв'язку з тим, що архівосховище окрарху як по своєму вміщенню з архматеріалами, так і по внутрішніх недоліках (як-то сирість) протікає через вікна, холодне, не відповідає

вимогам для забезпечення від пошкодження архматеріалів, а тому поставити рішуче питання про надання більшого помешкання, придатного під архівосховище, де й було б місце для архівної бібліотеки. В противному разі загрожує зрив концентрації архматеріалів наукового та історичного значення, організації професійної секції, архівної бібліотеки та взагалі архівне управління, як і досі, не перетвориться в наукову установу, а залишиться склепом для схоронення паперів. Окрарх просить планову комісію розглядати це питання та подати до президії ОВК свої порозуміння.

Завокрарху

Речицька

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 54, арк. 56. Копія, машинопис.

№ 13

ПРОЕКТ ПРОПОЗИЦІЙ ХЕРСОНСЬКОГО ОКРУЖНОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ ЩОДО ЙОГО ЛІКВІДАЦІЇ

липень 1930 р.

1. Всі окружні архівні управління реорганізуються в міські управління з 1 жовтня 1930 р. при міських радах і керуватимуть постановою архівної справи в місті.

2. При всіх райвиконкомках утворити резервні районні архівосховища, що в них зосереджуються архівні матеріали всіх установ і організацій, що перебувають на терені даного району. Завідатель районного архівосховища являється в той же час районним інспектором-інструктором в архівній справі. Роботою районних резервних архівосховищ керує безпосередньо центральне архівне управління. Архівні матеріали, зосереджувані в цих архівосховищах, переховуватимуться в них тимчасово, протягом не більш 10 років з часу надходження їх до районного архівосховища, після чого передаватимуться до відповідних науково-організованих архівів.

3. Щоб забезпечити архівними кадрами і, в першу чергу, районні архівосховища, ЦАУ вважає за потрібне, щоб всі окрархи негайно взяли на облік всіх штатних архівістів, зав. архівами дієвих окружних установ і організацій з погляду можливості використати їх на цій роботі. У н/умовах таких робітників немає з огляду на те, що в більшості установ штатних архівістів не було, й звичайно, що кадрів таких для районів не буде. А тому окрархуправління з 7 серпня відкриває семінар для підвищення кваліфікації архівних робітників, контингент слухачів слідуючий: 10 чоловік від ОКРЛКСМУ, а останні – 20 чол. з різних установ, заняття проводитимуться по вечорах з 6 год. до 8 год., семінар розрахований на 3 тижні. Для цієї потреби треба асигнувань 32 крб., для сплати лекторам за 16 год. по 2 крб. на годину.

4. Всі архівні матеріали ліквідованих установ і організацій повинні прийняти окрархи до своїх архівосховищ, а тому, щоб забезпечити достатнім приміщенням для цих архівних матеріалів, необхідно терміново відокремити помешкання, приймаючи на увагу, що архівосховище Херсонського окрарху зовсім перевантажено архівним матеріалом. Також треба взяти до уваги, що нараховується понад 250 л. м, які теж ліквідуються й згідно складеної умови поміж ЦАУ УСРР та ВЦРПС терміново повинні концентруватися до архівосховища окрарха.

5. Зараз окрарх широко розгортає інспекторсько-інструкторську роботу для термінової підготовки до здачі до окрарху.

Остаточо для підготовки окрарх скликає на 6 серпня нараду всіх відповідальних секретарів окружних установ, які повинні ліквідуватися.

Заст. завокрарху

[Підпис]

Старосельська

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 66, арк. 22. Копія, машинопис, рукопис.

№ 14

ВИТЯГ З АКТУ ПРИЙОМУ-ПЕРЕДАЧІ ПРИМІЩЕННЯ КОЛИШНЬОЇ СИНАГОГИ ХЕРСОНЬСЬКОМУ ОКРУЖНОМУ АРХІВНОМУ УПРАВЛІННЮ

[24 серпня 1930 р.]

Ми, нижчепідписані, представник адмінвідділу тов. Храпко, технік м/комунвідділу тов. Фаворова та представник архівного управління тов. Старосельська склали акта про те, що адмінвідділ здає, а комгосп приймає та передає (на підставі розпорядження зав. м/комунвідділу Кособрухова) архівному управлінню буд[инок] б[увшої] синагоги по вул. 9 січня № 57, що складається з:

1) Будівлі бувшої синагоги кам'яної, під залізним дахом, двоповерхової. Перший поверх являє собою помешкання розміром 13,35 x 8,95=119,48 м. Мається 4 вікна на 2 перепльоти та 9 – з одним перепльотом. Стіни з зовнішнього боку отиньковані та побілені, вимагають ремонту, тинькування та побілки. Залізний дах вимагає ремонту; стіни та стеля з внутрішнього боку пофарбовані, підлога дощата. Мається двоє дверей.

Треба поставити прибор для опотлення. На другому поверсі міститься антресольна на 6 залізних колонках, розміром [...] 69,50 м², з залізною огорожею та дерев'яною підлогою. Мається 13 вікон та 2 дверей. Треба вставити 2 рами в декілька вікон та відремонтувати двері. До антресолі примикає дерев'яна галерея з цементною підлогою та залізним дахом. Вимагає ремонту даху, підлоги, а також залізних зовнішніх східців.

“Б” Одноповерхова частина будівлі б[увшої] синагоги [...]. Треба відремонтувати дах, підлогу та встановити піч, вставити другі рами. [...]

Здав інспектор культів

[Підпис]

Прийняв та передав технік м/комунвід.

[Підпис]

Прийняв

[Підпис]

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 83, арк. 1. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 15

ЗВЕРНЕННЯ ЗАВДУВАЧА ХЕРСОНЬСЬКОГО ОКРУЖНОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ ДО ПРЕЗИДІЇ ХЕРСОНЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЩОДО РЕОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ В МІСЦЕВИЙ АРХІВ

[4 вересня 1930 р.]

На підставі останньої директиви Центрального архівного управління про систему архівних установ, у зв'язку з передбаченою ліквідацією округи остаточно вирішено НКРСІ.

Наш окрарх залишається самостійною адміністративною одиницею при міській раді, яка буде обслуговувати не тільки місцеві установи, але й райони не тільки інструкторсько-інспекторською роботою, але й в частині концентрації у себе архівного матеріалу як ліквідованих на сьогоднішній день установ, так і надалі. У зв'язку з такою установкою потрібно ще більш серйозно ставитися до пристосування приміщення під архівосховище, яке б на декілька років забезпечило безперебійне приймання архівного матеріалу, не випускаючи з виду, що зараз, після ліквідації округових установ, нам належить привезти около 2 000 метрів архіву, крім таємного матеріалу. Приміщення повинно бути сухе, світле, з електричним освітленням, сонячне, в якому архів був би забезпечений від псування, вікна та двері повинні мати добрі запори, які б гарантували від крадіжки. Що торкається до штату, то Центральне архівне управління всі архуправління розподіляє на 3 категорії і Херсон належить до 2-ої категорії зі штатом в 11 чол., які поділяються: 3 тов. на державному бюджеті, що обслуговують райони, інспектор-інструктор та 2 архівара, та 8 чол. на місцевому бюджеті: 1 – завокрархом, 2 – завтаємним відділом, 3 – архівіст партсекції, 4 – інструктор-інспектор, 5 – науковий архівіст-бібліотекар, 6 – убиральниця архівного матеріалу та архівосховища, 7 – діловод-архівар, 8 – архівар.

Приймаючи до уваги, що робота архівних управлінь з кожним роком набуває все більшого значення щодо пристосування своїх матеріалів як з історичного боку, так і до

потреб соціалістичного будівництва, окрарх просить негайно вирішити питання про помешкання та про штати. Крім того окрарх нагадує, що помешкання під архівосховище таємних частин ліквідованих установ до цього часу не вирішено, але матеріали вже надходять, і зараз ми примушені приймати таємні архіви до загальної робочої кімнати, а тому просимо негайно вирішити питання про кімнату таємного матеріалу.

Завокрарху

[Підпис]

Речицька

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 54, арк. 111-111зв. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 16

ЗВЕРНЕННЯ ХЕРСОНСЬКОГО ОКРУГОВОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ ДО ВСІХ АРХКОРІВ ІЗ ЗАКЛИКОМ ДОСЛІДИТИ СТАН АРХІВІВ СІЛЬСЬКИХ РАД, ДЕРЖАВНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

18 вересня 1930 р.

Нечуваний зріст нашої промисловості та реконструкції сільського господарства, а відсіль і ріст культури нашої країни, збільшує потреби та інтереси до вивчення історичного матеріалу, що дає можливість розвитку архівного будівництва.

Архкорів по нашій окрузі була дуже обмежена кількість, які не могли допомогти окрарху в цій роботі. Зараз, після проведення курсів голів та секретарів сільрад, лекцій, що їх було прочитано по архівознавству, та екскурсій, що були влаштовані до архівосховища окрарху, та з'ясування їм завдань архівного матеріалу, який має значення в соцбудівництві, було притягнуто 80 архкорів у слухачі цих курсів. Така армія з виявлення архматеріалу та його забезпечення від пошкодження може дати гарні наслідки. Зараз, як ніколи, в зв'язку з реорганізацією деяких установ, злиттям однієї установи в другу, ліквідацією земгромад у селах суцільною колективізацією, релігійних культур і др. установ, у цій роботі архкори повинні слідкувати та виявляти архматеріали, які залишаються без догляду, та про це сповіщати місцеве архуправління. У зв'язку з ліквідацією округи при райвиках буде організовано районні резервні архівосховища, де весь матеріал буде концентруватись.

Окрарх звертається до всіх архкорів, аби останні виявили по своїх селах, в якому стані знаходяться архіви сільрад і других державних та громадських організацій.

Про наслідки виявлення повідомити місцеве архуправління.

Зав. окрархом

[Підпис]

Речицька

Інспектор-інструктор

[Підпис]

Старосельська

Держархів Херсонської обл., ф. Р-733, оп. 1, спр. 85, арк. 1. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 17

ІЗ ЛИСТА ЦЕНТРАЛЬНОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ ДО ХЕРСОНСЬКОГО МІСЬКОГО АРХІВУ ЩОДО РЕОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ АРХІВНИХ УСТАНОВ

31 січня 1932 р.

Секретаріат ВУЦВКу 10/XI-[19]31 р. ухвалив реорганізувати систему архівних установ, що ґрунтовною лінією реалізації цієї ухвали було обговорено на II-му з'їзді архівних робітників. [...]

Виходячи з ухвали Секретаріату ВУЦВКу, ми продовжуємо роботу лінією закріплення архівних установ як наукових органів, тобто історичних архівів, про що домовились з НКФ, що відбиває спільна директива НКФ та ЦАУ УСРР. Одним з основних питань є об'єднання місцевих архівних управ з краєвими історичними архівами, і вважаємо, що там, де є краєві історичні архіви і місцеві архівні управи, треба переходити на єдиний план роботи на документальній базі обох установ. У зв'язку з організацією областей на Україні вся система архівних установ, на нашу думку, побудована буде за такою схемою:

1. Центральна архівна управа з центральними архівами (центральный архів революції, центральный державний архів, архів праці, фото-кіно архів, архів давніх актів у Києві, архів давніх актів у Харкові).

2. 5 обласних архівних управлінь (Харків, Київ, Одеса, Вінниця, Дніпропетровськ) з 5 обласними архівами.

3. 30 історичних державних архівів.

4. Архіви міськрад і РВК.

Така схема, на нашу думку, впливає з ухвали Секретаріату ВУЦВКу і настановлень щодо областей.

Особливу пильність треба буде виявити щодо матеріального забезпечення роботи.

З пошаною до Вас

[Підпис]

С. Семко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-734, оп. 1, спр. 52, арк. 5. Копія, машинопис, рукопис.

№ 18

ЗІ ЗВІТУ ПРО РОБОТУ ХЕРСОНЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИЧНОГО АРХІВУ ЗА 1932 р.

[січень 1933 р.]

[...] Штат ДІА складає 12 чол.: 6 членів партії, 1 – комсомолец та 5 позапартійних, з яких 9 постійних та 3 тимчасових, по кваліфікації 50 % співробітників з великим стажем, які добре знають роботу, останні – працюють від 3 до 7 місяців, не мають певної кваліфікації по архівній роботі. Що торкається наукових робітників, то вони працюють по сполученню, це не дає їм змоги цілком охопити роботу по ДІА. Причина в тому, що по ДІА оплата наукових робітників низька. Наукові робітники працюють у ДІА тільки з 15/V–[19]32 р.

Приміщення всього 660 кв. метрів устатковані стелажми, крім 1 архівосховища кол[ишньої] синагоги, яка потребує капітального ремонту, на це нам не відпущено жодної копійки. Приміщення пристосовані цілком, але одне, тобто кол[ишня] синагога, не забезпечені повністю від пожежі та крадіжок.

Архівних фондів впорядкованих переховує ДІА всього 148 ф. Кількість 2 139 л. м. та не впорядкованих 331 л. м. [...]

У галузі концентрації й впорядкування архівів: [...] Прийнято 10 фондів, на які не складено карток. Газетний фонд з 1920 р. по 1930 р. впорядковано та складно опис газет. Бібліотека в кількості 47 500 книжок Херсонського губернського земства цілком впорядкована [...]

Вилучення макулатури: Контрольні завдання на 1932 р. було 20 тонн, виконано на I/ХІІ–[19]32 р. 18 тонн. [...]

По сектору агітації та пропаганди: [...] Взято на облік матеріали з бібліотеки бувш[ого] Херсонського губернського земства господарчо-практичного значення в кількості 520, копії цих карток надіслано до ЦАУ та облістархіву.

1. Оборудована читальна зала для проведення науково-дослідної роботи.

2. Цілком підготовлені архівосховища для проведення екскурсій.

[...] Проведена підготовча робота в справі складання нарису з історії найбільшого підприємства м. Херсона – заводу ім. Петровського. [...] Підібрано та систематизовано матеріали з історії громадянської війни (партизанський рух, інтервенція тощо), який вже зараз почав розроблятися науковими робітниками ДІА та незабаром буде надруковано. [...] Здана до друку в місцевий часопис стаття “Завдання науково-дослідницької роботи з історії громадянської війни на Херсонщині” (стаття надіслана та була надрукована, “Наддніпряньська правда” 25/XI–[19]32 р.)

Наприкінці листопада ДІА буде проведено нараду з доповіддю тов. Гриценка “Завдання науково-дослідницької роботи з історії громадянської війни на Херсонщині”, на яку запрошують всіх учасників громадянської війни, членів секції наукових робітників, студентство та вчительство м. Херсона [...].

Робота довідкового апарату: За 1932 р. ДІА одержало 247 заявок на довідки, видано 169, не видано 78 довідок за відсутністю фондів, по яких були запитання.

Директор

[Підпис]

Кудрявцева

Держархів Херсонської обл., ф. Р-735, оп. 1, спр. 10, арк. 16-18. Копія, машинопис, рукопис.

№ 19

ІЗ ЗВІТУ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИЧНОГО АРХІВУ ЗА 1933 р.

[січень 1934 р.]

Штат державно-історичного архіву цілком укомплектовано з 1/1-[19]33 р. за посадами [...]

Приміщення ДІА цілком придатні, всі відремонтовані. 1 архівосховище № 3, кол[ишня] синагога, було відремонтовано за звітний період і зараз цілком придатне для переховування архівних матеріалів, цей ремонт коштував 800 крб., які були асигновані ОАУ, решта – з наших спецкоштів.

За звітний період було переведено 17 виробничих нарад з питань виконання річного плану робіт, соцзмагання та ударництва, виконання контрольних завдань по утілю, норм архіво-технічної роботи, труддисципліни і т. ін. та 3 загальних збори. Вся робота колективу ДІА проводилась на засадах соцзмагання та ударництва. Ведеться певний облік архіво-технічної роботи через заведення щоденників технічними робітниками ДІА.

Наукова робота: За звітний період у галузі наукової роботи пророблено наступне: випущені брошура “Херсонські більшовики за підступи до Жовтня” і брошура “З історії боротьби з інтервенцією на Херсонщині”. Підібрано матеріал до складання історії зав[оду] ім. Петровського. По цьому питанню проведено 3 наради зі старими робітниками заводу. Частково систематизовано матеріал “Партизанський рух на Херсонщині”, підібрано матеріали до складання збірки з “Історії боротьби з бандитизмом на Херсонщині”. Взято на картковий облік 500 книг для наукової роботи, складено опис на белетристику в кількості 316 книг. [...]

Директор ДІА

[Підпис]

Держархів Херсонської обл., ф. Р-735, оп. 1, спр. 36, арк. 75-78. Копія, машинопис, рукопис.

№ 20

ІЗ ПОЯСНЕННЯ ДО ЗВІТУ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИЧНОГО АРХІВУ ПРО ВИКОНАННЯ РІЧНОГО ПЛАНУ ЗА 1938 р.

[січень 1939 р.]

[...] II. Штати: Всі штатні посади заповнені. Відсутній весь рік старший науковий робітник. Другий старш. архтехробітник введений до штату в II пол. 1938 р. [...]

VIII. Концентрація архматеріалів: За звітний час сконцентровано 45 484 арходиниць, замість запланованих 16 508 арходиниць. Перебільшення йде за рахунок концентрації архфондів міськсуду. Виконання плану по концентрації – 252,2 % [...]

X. Видача довідок: За звітний час поступило заявок – 462, задоволено – 342, відмовлено – 120 за відсутністю архматеріалів.

XI. Адмінгоспробота: За 1938 р. переустатковані стелажі в архівосховищах № 1 і 3. Взято в ебонітові рурки електропроводку № 1 і 3. Відремонтовано покрівлю архівосховища № 3. Виготовлено 200 картонних коробок для сховища архматеріалів. [...]

Підводячи підсумки за весь рік, треба сказати, що колектив Херсонського ДІА весь час спрямовував свою роботу на виконання взятих на себе річним планом зобов'язань та соціалістичної умови з Миколаєвом. Головні пункти плану та соціумови виконані по архтехроботі з перебільшенням, деякий недобір намічених завдань по науковій роботі, що з'ясовується відсутністю старшого наукового робітника.

Великим недоліком у проведенні архтехроботи з'являється розкиданість архівосховищ, про що в свій час Херсонський ДІА ставив до відома облау в доповідній записці, аби були

відпущені кошти на капітальне будівництво приміщення, де можна було б сконцентрувати всі фонди. [...]

Директор Херсонського ДІА

Кудрявцева

Держархів Херсонської обл., ф. Р-735, оп. 1, спр. 169, арк. 57-58. Копія, машинопис.

№ 21

ІЗ ДОПОВІДНОЇ ЗАПИСКИ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИЧНОГО АРХІВУ ПРО РАБОТУ ЗА ПЕРШЕ ПІВРІЧЧЯ 1940 РОКУ

[липень 1940 р.]

Херсонський гос[ударственный] исторический архив, взяв в основу своей работы приказы НКВД СССР от 21.IV.[19]39 г. за № 201 и 23.IV.[19]39 г. за № 208 по перестройке работы архивных органов, а также выводы по акту передачи ГИА в ведение органов НКВД, за отчетный период проделал следующую работу:

1. Приведение в порядок архивных фондов: Согласно плана на 1940 г. было предусмотрено затратить 763 ч/дн на приведение в порядок 13 арх. фондов в количестве 9297 арх. ед. (цифра 9 297 увеличена в 3 раза, т. е. 2 789, имея ввиду объединение 3-х видов в архтехработе: разборка по структуре, фондам и годам). [...]

2. Научно-методическая и издательская работа: Планом предусмотрено 489 ч/дн., израсходовано в 1-м полугодии 180 ч/дней, при чем следует отметить, что полностью штат научных работников был укомплектован только в марте м[еся]це 1940 г.

Работа произведена следующая: [...] выполнено: статья “Отношение к творчеству Толстого Л. Н.” [...] для журн[ала] “Красный архив”) [...] Остались незаполненными такие ст[атьи]: а) Профсоюзы СССР в организации Красной Армии; б) Организация снабжения фронтов в период военного коммунизма; в) Комитеты бедноты и их роль в укреплении Совласти; г) Ликвидация Врангельского фронта; д) Организация народного образования в годы гражданской войны; ж) Политпросветработа в годы гражданской войны.

По публикациям к юбилейным датам в местной газете “Надднепрянская правда” опубликована статья “К 125-летию средних школ в г. Херсоне” (газ[ета] 571/3609 от 27.III.[19]40 г.). Истрчено 5 дней.

Произведена подготовительная работа по подбору соответствующих материалов к составлению обзора фондов “Комитеты незаможных селян” – истрчено 20 дней.

Потрачено на	План на год	Выполнено	
Составление топографического показателя	87 дн.	14 дн.	
Выявление материалов по заданию арх[ивного] упр[авления] и арх[ивного] отд[ела] УНКВД	112 дн.	56 дн.	
Планирование и отчетность	60 дн.	30 дн.	
Руководство арх. техработой	100 дн.	50 дн.	
3. Прием, передача, учет и ревизия фондов:			
Прием арх. материалов	27 000 арх.ед.	27 дн.	// - //
Передача арх. материалов	3 941	15 дн.	// - //
Учет арх. материалов	// - //	158 дн.	79 дн.
Ревизия	117 500	470 дн.	220 дн.
4. Обслуживание учреждений			
Наведение и составление справок			
Выдано справок – 258 шт.	142 дн.		71 дн.
Работа в читальном зале			
Обслужены следующие учреждения	40 дн.		20 дн.

№	Название учреждения	[...]	Тема работы
1.	Херсон инспектура нархозучета	[...]	Материалы статистики 1910–[19]28 гг.
2.	Херсон педагогический институт	[...]	Очерк истории средних школ

3. Фельдшерско-акушерская школа	[...]	Отчет 70-летия существования фельдшерской школы
4. Николаев облинспектура нархозучета	[...]	По упорядочению динамических рядов по Николаевской области
5. Редакция "Надднепрянская правда"	[...]	Подготовка материалов ко дню печати
6. Сельхоз. институт	[...]	История сель[ского] хозяйства России дореволюц[ионного] времени

На командировки истрчено 8 дней.

Всего на год планировалось 194 дн., истрчено в 1-м полугодии 99 дн.

5. Работа по секретной части: На работу по секретной части планировалось 84 дня, истрчено 30 дней на уточнение названий фондообразователей, выявление крайних дат и составление заголовков.

Директор Херсон. ГИА
Ст. научный работник

[Підпис]
[Підпис]

Кудрявцева
Резницкая

Держархів Херсонської обл., ф. Р-735, оп. 1, спр. 261, арк. 18-20. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 22

ІЗ АКТУ № 3 ПРО ЗБИТКИ, НАНЕСЕНІ НАЦИСТСЬКИМИ ОКУПАНТАМИ ГЕНИЧЕСЬКОМУ РАЙОННОМУ АРХІВУ

1 січня 1944 р.

Мы, нижеподписавшиеся, зав. райархивом Генического РО НКВД Журба Мелания Ивановна, бывший зав. райархивом до сентября месяца 1941 года Сафронов Василь Васильевич, житель гор. Геническа, бывшая работница РИК т. Ченякова, бывший инспектор райфинотдела до 1941 г. IX-го месяца т. Чепурной, составили настоящий акт об ущербе, причиненном немецко-фашистскими захватчиками и их сообщниками государственному архиву, находящемуся в Геническом районе Запорожской области в здании Генического райисполкома по ул. Свердлова, № 52.

Немецко-фашистские захватчики вступили в г. Геническ 16-го сентября 1941 г. и в здании райархива разместили финансовый отдел райуправы, которая просуществовала до 27 октября 1943 г. При натиске частей Красной Армии немцы вынуждены отступить и при отступлении сожгли здание и имущество райгосархива. [...]

Все материалы и документы архива при приближении врага к г. Геническу в последних числах августа месяца 1941 года по указанию райсовета депутатов трудящихся под руководством бывшего зав. райархивом Сафронова были полностью сожжены в печах Генической мельницы № 22 в присутствии рабочего кочегара мельницы Гаврилова Василия. Этим самым не дан в руки немецко-фашистских захватчиков. [...]

Подписи лиц, составивших акт 1.

[Підпис]

Журба

2.

[Підпис]

Сафронов

3.

[Підпис]

Ченякова

4.

[Підпис]

Чепурной

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 4а, арк. 2, 2зв. Оригінал, рукопис.

№ 23

ТАЄМНИЙ ЛИСТ ОБЛАСНОГО ВІДДІЛУ ДЕРЖАРХІВІВ УНКВС У ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ ДО СИВАСЬКОГО РАЙОННОГО ВІДДІЛУ НКВС ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ РАЙОННОГО АРХІВУ

9 квітня 1944 р.

При сем прилагаю Вам приказ народного комиссара внутренних дел СССР за № 051 от 16 марта 1944 г. В соответствии с приказом немедленно проверьте работу зав. районным

архивом, обеспечьте райархив Вашего района пригодным для хранения документальных материалов и работы над ними помещением. В месячный срок закончите собираніе документальных материалов по Отечественной войне и составление хронологических справок важнейших событий, происходивших во время оккупации по всем населенным пунктам в соответствии с указанными Вам раньше данными.

В соответствии с распоряжением народного комиссара внутренних дел УССР комиссара госбезопасности т. Рясного от 21 января 1944 г за № 52/с обеспечьте обслуживание зав. райархивами спецторгами.

О принятых Вами мерах для выполнения приказа народного комиссара внутренних дел Союза ССР сообщите в отдел госархивов (для доклада начальнику УНКВД по Запорожской области полковнику госбезопасности т. Роговцеву к 1 мая 1944 г.)

Нач. ОГА УНКВД по Запорожской обл.

[Підпис]

Гусинский

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2751, оп. 1, спр. 2, арк. 21-21 зв. Оригінал, рукопис.

№ 24

РІШЕННЯ № 115 ВИКОНКОМУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛРАДИ ПРО ЗБІР ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ ПРОТИ НІМЕЦЬКО-ФАШИСТСЬКИХ ОКУПАНТІВ

8 червня 1944 р.

З метою утворення документальної бази для історії Вітчизняної війни радянського народу проти німецько-фашистських окупантів, виконком Херсонської облради депутатів трудящих вирішив:

1. Зобов'язати всіх керівників установ та організацій області при вселенні в будинки, в яких під час окупації містились установи, утворені німецькими окупантами, перевіряти ці будинки та при виявленні документальних матеріалів передавати такі обласному державному історичному архіву.

2. Запропонувати виконкомам міської, районним та сільським радам депутатів трудящих організувати збір документальних матеріалів, які zostалися на їх території після звільнення останніх від німецьких окупантів. Збір документів організувати в містах через керівників установ, будинкоуправління, у районах – через керівників районних установ, по селах – через правління колгоспів та сільський актив.

3. Збору належать: матеріали діловодства, листи, фото, фотонегативи, кіноплівки, друковані матеріали (журнали, газети, листівки, брошури, плакати) та інші документи армії і установ окупантів, підприємств, організацій і інших установ, які існували під час окупації області.

4. Заборонити керівникам установ, підприємств, організацій та громадянам знищувати будь-які документи (письмові та печатні) установ, які існували в області під час окупації.

5. Всі зібрані документи передавати обласному державному історичному архіву через виконавчі комітети райрад депутатів трудящих.

Виконком Херсонської облради депутатів трудящих закликає населення області прийняти активну участь у зборі документів Вітчизняної війни, передавати такі обласному державному історичному архіву.

Голова виконкому Херсонської
облради депутатів трудящих
Секретар виконкому Херсонської
облради депутатів трудящих

Ф. Пасенченко

С. Новак

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 3, арк. 13-13 зв. Копія, машинопис.

№ 25

АКТ ПЕРЕВІРКИ РОБОТИ ГОЛОПРИСТАНСЬКОГО РАЙОННОГО АРХІВУ

27 червня 1944 р.

Составлен настоящий акт в том, что мною, сотрудником ОГА УНКВД по Херсонской области Ребрий Л. М., в присутствии начальника Голопристанского РО НКВД тов. Шишлакова произведено обследование состояния работы Голопристанского райархива.

В результате обследования обнаружено, что Голопристанский райархив находится в стадии его организации, т. е. подобранная кандидатура на заведующего райархивом тов. Пронина до сих пор не утверждена отделом кадров Херсонского обл[астного] НКВД, к работе не приступала. Помещения для хранения архматериалов нет. Все архивные материалы периода советского строительства сожжены в 1941 г., до оккупации Голой Пристані немецкими фашистами.

По сбору документальных материалов периода Отечественной войны против немецких захватчиков собрано следующее: 14-ть листов различного характера, 11 дел делопроизводства Голопристанской райуправы, 2 дела Голопристанского кинотеатра, 3 дела от сельуправ. Все эти документы передаются Херсонскому ОГА УНКВД через тов. Ребрий.

Финансирование райархива должно проходить по местному бюджету со штатом 1 человека зав. райархивом.

Сотрудник ОГА УНКВД

по Херсонской области

[Підпис]

Ребрий

Нач. Голопристанского РО НКВД

капитан милиции

[Підпис]

Шишлаков

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 9, арк. 28. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 26

3 ПОСАДОВИХ ІНСТРУКЦІЙ ПРАЦІВНИКІВ ВІДДІЛУ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ УНКВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

25 вересня 1944 р.

Ст[арший] науч[ный] сотрудник: 1) Осуществляет руководство работой облгосархива по использованию документов, материалов в оперативно-чекистских и народохозяйственных целях. 2) Осуществляет руководство работой областного и городского архивов в научно-издательских и агитационно-пропагандистских целях. 3) Дает методические указания по вопросам хранения, учета, научно-технической обработки документ[альных] материалов.

Научный сотрудник: 1) Отвечает за состояние райгосархивов, архивов спецчастей и действующих учреждений. 2) Лично инспектирует районные архивы и архивы спецчастей. 3) Руководит городским и районными архивами по организационно-методическим вопросам.

Нач. отдела дореволюц[ионных] фондов несет полную ответственность за: 1) Составление планов и отчетов по своему отделу. 2) Ревизию и учет документ материалов. 3) Полную научно-техническую обработку документматериалов своего отдела. 4) Перед описанием каждого отдельного фонда лично проверяет правильность систематизации фонда и составления заголовков. 5) Принимает на хранение обработанные документматериалы от отделов облгосархива, учреждений, организаций и предприятий. 6) Принимает по актам обработанные фонды своего отдела. 7) Ведет научно-издательскую работу.

Науч[ный] сотрудник отдела дореволюционных фондов: 1) Составляет методические справки к фондам. 2) Детально инструктирует арх-технических сотрудников по вопросам методов и принципов разборки каждого конкретного фонда. 3) Проверяет правильность оформления обложек, подшивку, подклейку и т. п. 4) Составляет заголовки. 5) Систематизирует документы материалов перед описанием. 6) Топографирует. 7) Отвечает за правильную разборку россыпи.

Нач. отдела фондов Октябрьской революции и соц[иалистического] строительства: То же, что и для нач. отдела дореволюц[ионных] фондов.

Науч[ный] сотрудник отдела революции и соц[иалистического] строительства: То же, что и для нач. отдела дореволюц[ионного].

Нач. отдела научно-справочн[ой] литературы: 1) Несет полную ответственность за правильность каталогизации книг библиотеки. 2) Подбирает всю литературу для составления исторических справок по каждому фонду в отдельности. 3) Ежедневно перед началом работы инструктирует научных сотрудников и архивариусов о задачах предстоящей работы. 4) Учет использования документматериалов. 5) Ведет научно-издательскую работу.

Зав. столом справок: 1) Выдачей всех видов справок. 2) Заведует читальным залом. 3) Заведует хранилищем. [...]

Нач. ОГА УНКВД по Херсонской области

[Підпис]

Малиненко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 4, арк. 5-8. Оригінал, рукопис.

№ 27

РІШЕННЯ № 592 ВИКОНКОМУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАДИ ПРО УТВОРЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ БАЗИ ДЛЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ ТА ВПОРЯДКУВАННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ З ІСТОРІЇ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ, ПАРТИЗАНСЬКОГО РУХУ, ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА ОБЛАСТІ

9 жовтня 1944 р.

Відповідно до постанови РНК УРСР від 31 серпня 1944 р. за № 1119 виконком Херсонської облради депутатів трудящих

Вирішив:

1. Зобов'язати виконкоми Херсонської міської та районних рад депутатів трудящих до 1-го листопада 1944 р. надати міському (Херсонському) і районним державним архівам відповідні приміщення.

Приміщення архіву повинно бути капітальним, сухим, безпечним у протипожежному відношенні і від затоплення, устатковане стелажми та залізними ґратами на вікнах.

2. Зобов'язати керівників всіх установ, організації і підприємств, що знаходяться на терені області:

а) забезпечити збереження документальних матеріалів Державного архівного фонду Союзу РСР шляхом утворення архівів установи для концентрації в останньому справ, закінчених діловодством до 1.XI.1944 р.

б) до 15-го жовтня 1944 р. виділити наказом по установі, підприємству, організації особу, відповідальну за діловодство і архів;

в) без санкції відділу держархівів УНКВС по Херсонській області не знищувати і не використовувати як папір документальні матеріали.

Голова виконкому Херсонської облради депутатів трудящих

[Підпис]

Ф. Пасенченко

Секретар виконкому Херсонської облради депутатів трудящих

[Підпис]

С. Новак

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 2, арк. 35. Копія, машинопис.

№ 28

ПОВІДОМЛЕННЯ КАЛІНІНСЬКОГО РАЙОННОГО ВІДДІЛУ НКВС ТА КАЛІНІНСЬКОГО РАЙОННОГО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ПРО ВТРАТУ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ У ПЕРІОД НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ

25 жовтня 1944 р.

Райгосархив Калининского района при РО НКВД сообщает, что проверкой по колхозам, сельским советам и учреждениям установлено, что все архивные документальные данные, материалы и документы эвакуированы в глубь страны не были. Все материалы

частично были уничтожены в период эвакуации, а остальные – уничтожены в период временной оккупации Херсонской области немецкими захватчиками для того, чтобы не попали в руки немецких захватчиков.

В период проверки уцелевшие документы по району были обнаружены только в одном колхозе им. Ворошилова Ленинского с/совета: ричной звит в колхозе за 4 года 1936–[19]37–[19]38 и [19]40 гг.

Начальник РО НКВД старший лейтенант
Зав. райгосархивом

[Підпис]

Яковлев
Кузнецов

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2469, оп. 1, спр. 4, арк. 8. Оригінал, рукопис.

№ 29
ІЗ КНИГИ ОБЛІКУ АКТИВ ЗБИТКІВ,
ЗАПОДІЯНИХ НАЦИСТСЬКИМИ ОКУПАНТАМИ У 1941–1944 рр.
10–11 жовтня 1944 р.

№	[...]	3 Дата составления акта	4 Наименование учреждения, потерпевшего ущерб	5 Краткая характеристика причиненного ущерба	6 7 Количество утерянных документов	
					фондов	ед. хр.
1.		26.6.[19]44	Цюрупинский райархив	Все документальные материалы дооккупационного периода разграблены в период оккупации	нет сведений	нет сведений
2.		25.9.[19]44	Белозерский райгосархив	В связи с угрозой все документальные материалы сожжены сотрудниками Белозерского райисполкома и райархива	нет сведений	нет сведений
3.		13.8.[19]44	Б.-Александровский райгосархив	Наиболее ценные фондовые материалы были эвакуированы в Сталинградскую обл., другая часть в связи с угрозой сожжена	нет сведений	нет сведений
4.		3.10.[19]44	Бериславский райгосархив	Все документальные материалы 17.8.[19]41 были полностью сожжены	нет сведений	нет сведений
5.		11.8.[19]44	Б.-Лепетихский райгосархив	В результате воздушных бомбардировок 17.8.[19]41 погибла часть документальных материалов. Эвакуировано в глубь страны	нет сведений 30	нет сведений неизвестно
6.		25.9.[19]44	Горностаевский райгосархив	Все документальные материалы архива в 1941 г. эвакуированы в глубь страны	нет сведений	нет сведений
7.		18.8.[19]44	Генический райгосархив	При отступлении немецких властей все документальные материалы архива сожжены	нет сведений	нет сведений
8.		23.9.[19]44	Голопристанский райгосархив	В связи с угрозой все документальные материалы были сожжены	нет сведений	нет сведений
9.		14.8.[19]44	Ивановский райгосархив	Часть документальных материалов была сожжена, а остальные разграблены и уничтожены населением	нет сведений	нет сведений
10.		11.8.[19]44	Калининдорфский райгосархив	Документальные материалы дооккупационного периода полностью разграблены и уничтожены	нет сведений	нет сведений
11.		2.9.[19]44	Каховский райгосархив	Все документальные материалы разграблены немецкими оккупантами	нет сведений	33 000 ед. хр.
12.		20.9.[19]44	Каланчакский райгосархив	Документальные материалы дооккупационного периода сожжены. Основание: акт о сожжении от 4.3.[19]44 г.	27 фондов	нет сведений

[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
19.		5.9.[19]44	Херсонский областной госархив	Документальные материалы полностью уничтожены. Из оставшихся 1 244 фондов: уничтожено, в том числе неописанных повреждено сожжено из 75 фондов эвакуировано в глубь страны. Кроме того, погибло из общего количества наличия библиотеки Периодическая литература (журналы, газеты) целиком погибла Учетно-справочный материал архива эвакуирован	36 280 1 244 302 436 тт 32 220 раз. назв.	240 30 718 20 925 213 638 5 877 11842

[...]

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 12, арк. 2-3, 5. Оригінал, рукопис.

№ 30

ІЗ ТАЄМНОГО ПЛАНУ НАУКОВО-ВИДАВНИЧОЇ РОБОТИ ВІДДІЛУ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ ТА ОБЛАСНОГО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ УНКВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ НА ДРУГЕ ПІВРІЧЧЯ 1944 р.

[1944]

В целях дальнейшего использования имеющихся в отделе секретных фондов облгосархива документальных материалов периода Великой Отечественной войны советского народа против немецких захватчиков, и особенно периода немецкой оккупации Херсонской области, коллектив сотрудников ОГА и облгосархива намечает во 2-ом полугодии 1944 г. проделать следующую работу:

1. Систематически выступать на страницах периодической печати.

Написать статьи: а) Зверства немцев на Херсонщине, к 20.VIII.1944 г. б) Система образования в Херсоне во время немецкой оккупации, к 1944 г. [...]

2. Разработать материал по нанесенному немцами ущербу г. Херсону и Херсонской области. На основании этого написать статьи “Следы хозяйничанья немцев в г. Херсоне”, к 25.9.1944 г. [...]

3. Установить личности убитых, расстрелянных, повешенных и военнопленных. На основании этого материала написать брошюру: “Зверства немцев на Херсонщине”, к 25.9.[19]44 г. [...]

4. Написать статью в местную газету “Город Херсон в период восстановления”, к 1.8.[19]44 г. [...]

5. Составить хронологический справочник оккупации населенных пунктов Херсонской области фашистскими захватчиками и освобождения их Красной Армией, к 1.10.[19]44 г. [...]

6. Собрать материал о националистах Херсонщины. Дать краткую историческую справку их деятельности, к 1.11.[19]44 г. [...]

7. Написать краткую историю города Херсона со дня его основания. Для этого использовать материалы, имеющиеся в госбиблиотеке и пединституте, к 31.12.[19]44 г. [...]

8. Подготовить к публикации письма сов[етских] граждан, угнанных в Германию, к 5.8.[19]44 г.

9. Подготовить материал к выставке “27-я годовщина Октябрьской революции”, к 30.10.[19]44 г. [...]

Начальник ОГА УНКВД по Херсонской области
Директор облгосархива

[Підпис]
[Підпис]

Малиненко
Кудрявцева

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 8, арк. 3, 4. Копія, машинопис, рукопис.

№ 31

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ РАДИ НАРОДНИХ КОМІСАРІВ СРСР № 13092 ПРО
ВКЛЮЧЕННЯ ОБЛАСНИХ АРХІВІВ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ СРСР**

2 вересня 1945 р.

Включить в число научно-исследовательских учреждений Союза ССР центральные государственные архивы СССР, их филиалы, центральную научно-исследовательскую лабораторию НКВД СССР, центральные государственные архивы союзных республик и их филиалы, а также республиканские, краевые и областные архивы и их филиалы.

Зам. председателя Совета народных комиссаров Союза ССР

В. Молотов

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 18, арк. 1. Копія, машинопис.

№ 32

**РІШЕННЯ № 1257 ВИКОНКОМУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛРАДИ
ПРО ВПОРЯДКУВАННЯ ТА ОХОРОНУ ДОКУМЕНТАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ
ДІЮЧИХ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ОБЛАСТІ**

18 вересня 1945 р.

Вітчизняна війна радянського народу проти німецько-фашистських загарбників невмирущими сторінками увійде в історію нашої батьківщини. Героїзм радянського народу на фронті і в тилу відображається в документальних матеріалах відповідних установ, організацій і підприємств. Документальні матеріали періоду Вітчизняної війни мають виключне значення для історії науки. Їх будуть вивчати багато поколінь. Однак цілий ряд установ нашої області недооцінюють важливості зберігання своїх документальних матеріалів. У деяких сільрадах Херсонського р-ну (Музиківська, Зеленівська), Н[ово]-Воронцовського р-ну (Вознесенська) та Калінінського р-ну (Калінінська) документальні матеріали знаходяться в хаотичному стані. В установах міста Херсона (пивзавод, комишитовий з[аво]д, електрозавод, Херсонторг) документальні матеріали за 1943–[19]44 р. знаходяться також в хаотичному стані, не відокремлені від поточного діловодства, валяються на столах і в столах, які не замикаються, що свідчить про безвідповідальне ставлення керівників цих установ до зберігання державних документів. Ураховуючи важливість збереження документальних матеріалів діючих установ, що мають велике політичне, науково-історичне, економічне і оперативне значення, виконком облради депутатів трудящих вирішив:

1. Зобов'язати керівників установ, організацій і підприємств до 1-го листопада 1945 р. привести до порядку всі документальні матеріали за 1944–[19]45 р. згідно вказівок відділу державних архівів УНКВС та його місцевих органів (міського та районних архівів).

2. Керівникам обласних, міських та районних установ, організацій, підприємств призначити (виділити наказом) відповідальних осіб за архіви та поточне діловодство.

3. Зобов'язати відділ держархівів УНКВС по Херсонській області і його місцеві органи (міськархів і райархіви), які здійснюють контроль над збереженням документальних матеріалів і постановкою діловодства в діючих установах, систематично проводити інструктивні наради та консультації з секретарями діючих установ по питаннях ведення діловодства і зберігання документальних матеріалів відповідно до інструкції про роботу архівних органів, затвердженою наказом по НКВС СРСР за № 114 від 28 лютого 1940 р.

4. Відділу Держархівів УНКВС у Херсонській області провести інструктивний семінар з питань ведення діловодства в діючих установах, організаціях, підприємствах м. Херсона, а керівникам забезпечити їх явку. Семінар провести з 1-го жовтня 1945 р.

5. Зобов'язати відділ держархівів УНКВС у Х[ерсонській] о[бласті] та його місцеві органи (міськархів та райархіви) прослідкувати за виконанням цього рішення.

Голова виконкому Херсонської облради депутатів трудящих
За секретаря виконкому

Пасенченко
Стебновський

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 20, арк. 1 Копія, машинопис.

№ 33

ЛИСТ УПРАВЛІННЯ НКВД У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ДО РАЙОННИХ ВІДДІЛІВ НКВД ЩОДО ЗАБОРОНИ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ НЕ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

11 грудня 1945 р.

По имеющимся сведениям, некоторые начальники РО НКВД (Голопристанского, Б[ольше]-Александровского, Каховского и т. д.) используют зав. райархивами для работы по паспортизации, репатриации, конвоирования арестованных и т. д., тем самым нарушая приказ НКВД СССР № 051 от 6.4.[19]44.

Напоминаю, что Вы несете полную ответственность за работу районных государственных архивов.

Категорически запрещаю использовать зав. райархивами не по прямой работе, тем самым создавая стимулянт для выполнения их задач по обеспечению сохранности документов Государственного архивного фонда Союза ССР в райучреждениях, с/советах, МТС, колхозах.

Начальник управления НКВД по Херсонской области
майор

[Підпис]

Николащенко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 5, арк. 26. Копія, машинопис, рукопис.

№ 34

ТИПОВА НОМЕНКЛАТУРА СПРАВ ТА ДОКУМЕНТІВ РАЙОННОГО АРХІВУ

[1945 р.]

1. Приказы и распоряжения руководящего архивного органа (отдела госархивов, УГА НКВД УССР).

2. Приказы и распоряжения районного отдела НКВД, районного исполнительного комитета.

3. Правила, инструкции и др. руководящие и методические материалы по архивной работе.

4. Переписка с руководящим архивным органом по всем вопросам архивной и организационной работы районного архива и постановке архивного дела в районе.

5. Планы, отчеты и сметы районного архива. Переписка по планам, отчетам и сметам районного архива.

6. Переписка по административным и финансовым вопросам с руководящим органом, районным отделом НКВД, районным советом и др. организациями и должностными лицами.

7. Обследование работы районного архива руководящим архивным органом, райотделом НКВД (акты, заключения, предложения и переписка, возникающая из обследования).

8. Учетная картотека (список) районных учреждений, сельсоветов, колхозов и других учреждений и организаций, подведомственных в области работы архивов районному архиву.

9. Наблюдательные дела по учреждениям и организациям, подведомственным в области архивной работы районному архиву (акты и переписка по обследованию архивов действующих учреждений).

10. Документы и переписка по вопросам приемки материалов в районный архив и передачи материалов в республиканские и областной архивы.

11. Документы и переписка по вопросам выдачи справок (заявления граждан, запросы госучреждений, копии выданных справок с расписками получателей, доверенности).

12. Документы и переписка по вопросам использования документальных материалов (допуск к занятиям и учет занимающихся, выдача материалов во временное пользование). Книга посещения читального зала.

13. Документы и переписка по вопросам выделения материалов, не подлежащих хранению.

14. Хозяйственные вопросы (хозяйственные сметы, переписка, акты о поступлении и выбытии имущества и т. п.).
15. Инвентарная книга.
16. Денежная приходно-расходная книга.
17. Документы по приходу и расходу денежных сумм.
18. Дневник районного архива (книга для ежедневной записи работ и происшествий).
19. Регистрация корреспонденции (книга или картотека входящих и исходящих бумаг).
20. Книга явки на работу.

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2469, оп. 1, спр. 7, арк. 4-4 зв. Копія, машинопис.

№ 35

ІЗ АКТУ ПРИЙМАННЯ-ПЕРЕДАЧІ СПРАВ ПІД ЧАС ЗМІНИ КЕРІВНИКА ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ

[19 лютого 1946 р.]

Мы, нижеподписавшиеся, бывший и. о. директора облгосархива Богдан Т. К. и вновь назначенный директор облгосархива Рудченко А. Н. в присутствии научного сотрудника ОГА УНКВД по Херсонской области Романенко Т. В. на основании приказа нач. УНКВД по Херсонской области полковника т. Храпко № ___ от ___ и распоряжения нач. ОГА УНКВД по Херсонской области Малиненко М. Д. № 17-31 от 18 февраля 1946 г. составили настоящий акт в том, что Богдан сдала, а Рудченко А. Н. приняла Херсонский облгосархив, при чем оказалось следующее:

1. Помещение и оборудование

Помещение, занимаемое Херсонским облгосархивом, находится по ул. Ленина № 9, состоит из правого и левого крыла полуподвального помещения в здании бывшего окр[ужного] суда.

Правое крыло состоит из семи комнат и трех коридоров, из них занято под архивохранилища три комнаты, одна комната – рабочая, одна комната – помещается научно-справочный отдел, одна комната – занимает отдел секретных фондов.

Левое крыло состоит из 6-ти комнат, из которых одна комната временно предоставлена Херсонскому гор[одскому] госархиву. Остальные пять комнат заняты под архивохранилища.

Все помещения облгосархива решением облисполкома Херсонского облсовета депутатов трудящихся и бюро обкома КП(б)У от 26.6.[19]44 г. закреплены за Херсонским облгосархивом.

Стеллажное оборудование состоит из 77-ми погонных метров, большая часть которых находится в левом крыле архивохранилища.

Остеклены: все оконные просветы за исключением двух просветов в левом крыле в большой комнате и двух просветов коридорных комнат правого крыла.

Все окна имеют оконные решетки.

2. Кадры

По штатному расписанию Херсонского облгосархива положено 19 человек штата. Из них: руководящих – 5 (директор и четыре нач. отдела), научных сотрудников – 4, архивариусов и обслуживающих работников – 10. Фактически на день передачи имеется: руководящие – 5 (директор и 4 нач. отдела). Научных сотрудников – 3, архивариусов и обслуживающих работников – 7 человек. Некомплект – 1 научный сотрудник, 1 – архивариус и уборщица.

3. справочный аппарат

Состоит из старых описей и дел фондов. Описи старые в количестве 471 опись, которые к использованию не пригодны. Составлены новые описи по 10 фондам. [...]

Отдел дореволюционных фондов

1. Имеются описи фондов – 181 (старые, которыми, как ранее указывалось, пользоваться нельзя).

2. Имеется фондов – 188, ед. хр. – 39 187.

3. Имеется книга фондов (старая), которая к использованию временно пригодна.

Отдел пореволюционных фондов

1. Имеется фондов – 1 472 (сюда входят бывшие материалы госархива, прибывшие с эвакуации (ед. хр. – 211 751).

2. Дел фондов имеется – 9 (что выше перечислено).

3. Описей фондов – 10 (новых, что также перечислено).

4. Книга фондов (старая, к использованию пригодна).

Отдел научно-справочной литературы

1. Имеется книг разных изданий – 4 671 шт.

2. Периодических изданий – 1944 г. – 825 шт.

3. // - // – 1945 г. – 145 шт.

4. // - // – 1946 г. – 245 шт.

5. Описаны все 4 671 книги, которые разбиты на 41 отд.

Отдел секретных фондов

Документальные материалы хранятся за период: 1941–1943 гг.

1. Имеется фондов – 226, ед. хр. 1 160.

2. Обработаны все – 226 фондов.

3. На все фонды имеются описи.

4. Имеется картотека по учету контрреволюционных элементов на 3 177 ч.

5. Дел на указанные фонды нет.

6. Разработано фондов – 226.

7. Кроме фондов имеется:

а) писем из немецкого рабства – 1 837 шт.

б) агит[ационной] литературы – 460

в) листовок – 460

г) журналов – 100 экз.

д) плакатов – 20 экз.

е) штампов и печатей – 2 шт.

ж) газет – 644

з) денег – 362 экз.

и) негативов – 63

к) фотоснимков – 271

л) паспортов – 26

м) книги на иностранных языках – 215 шт. [...]

Подписи: сдал
 принял

Богдан
Рудченко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 35, арк. 1-2. Копія, машинопис.

№ 36

П'ЯТИРІЧНИЙ ПЛАН НАУКОВОЇ РОБОТИ ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ НА 1946–1950 рр.

квітень 1946 р.

<i>Проблема</i>	<i>Тема</i>	<i>Обоснование постановки темы. Конечная цель исследования</i>	<i>Руководитель и исполнитель</i>	<i>Время начала и окончания</i>	<i>С какими учреждениями кооперуется</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
История Украинской Советской государственности	Борьба за Советскую власть на Херсонщине в 1917–[19]20 гг.	Не изучена. Подготовить монографию	Мадич Зайцева	Май 1946 г. Май 1948 г.	// – //

История развития капитализма на Украине	Основание земель Нижнего Приднепровья в 1917 г.	Мало изучена. Подготовить монографию	Рудченко Руценглюз Стельмухова	Апр. 1946 г. Май 1950 г.	Историко-археологический музей
История Великой Отечественной войны	Сборник "Письма из немецкой каторги"	Не изучена. Подготовить сборник	Малиненко Романенко Рудченко Богдан Зайцева	Апр., декабрь 1946 г.	Обком КП(б)У
История городов Украины	История Херсона	Мало изучена. Подготовить монографию	Романенко	Май 1946 г. Май 1948 г.	Пединститут, краеведческий музей
История архивного строительства на Украине	История Херсонского облархива	Не изучена. Подготовить брошюру	Богдан	Май 1946 г. Май 1947 г.	УГА МВД УССР
История общественных классов	Земское движение в Херсонской губернии в 1864-1917 гг.	Не изучена. Подготовить монографию	Малиненко	Май 1946 г. Май 1949 г.	Исторический музей Херсона
Источниковедение	Путеводитель по облархиву	Не изучена. Подготовить источник	Богдан	Янв. 1948 г. Дек. 1950 г.	// - //
Источниковедение	"Групповой обзор по ревкомам"	Не изучена. Подготовить обзор	Мадич Стельмухова	Май 1947 г. Май 1950 г.	// - //
История городов	Выставка "История Херсона"	Мало изучена. Подготовить выставку	Рудченко Романенко Богдан Зайцева Мадич Павлова	Май 1946 г. Май 1948 г.	// - //

Директор Херсонского облархива

[Підпис]

Рудченко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 34, арк. 3-3зв. Копія, машинопис, рукопис.

№ 37

ТАЄМНИЙ ЛИСТ УПРАВЛІННЯ МВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ДО РАЙОННИХ ВІДДІЛІВ МВС ЩОДО ПОСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА РОБОТОЮ РАЙОННИХ АРХІВІВ

10 червня 1946 р.

За последнее время значительно ухудшилась работа районных архивов.

Причиной ухудшения работы районных архивов является систематическое использование заведующих райархивами не по назначению начальниками РО МВД.

Так, по Чаплинскому, Херсонскому, Голопристанскому, Б[ольше]-Александровскому и др. РО МВД заведующие райархивами систематически используются на работе по репатриации, паспортизации и т. п. в ущерб выполнению основной работы по райархиву.

В результате такого безответственного отношения начальников РО МВД к постановке архивной работы в вышеуказанных райархивах, особенно Б[ольше]-Александровском, Голопристанском и Чаплинском, выполнение контрольных цифр плана работы на 1946 г. равен 30-50 % в I квартале.

С целью улучшения работы райархивов области и в соответствии с приказом министра внутренних дел УССР № 054 от 14 мая 1946 г. генерал-лейтенанта т. Строчак

Предлагаю:

1. До 1-го июля 1946 г. начальнику Цюрупинского РО МВД укомплектовать должность заврайархивом соответствующей кандидатурой.
2. Прекратить практику использования заврайархивами не по назначению.

3. Усилить государственный контроль за хранением документальных материалов и ведением делопроизводства в учреждениях, организациях, колхозах, совхозах и школах на территории всех районов.

4. Всем нач. РО МВД под их личную ответственность произвести необходимый ремонт помещений районных архивов, а где нет помещений – принять срочные меры к обеспечению райархива соответственным помещением.

5. За работу районных архивов несут ответственность начальники РО МВД.

6. О выполнении вышеизложенного донести к 1-му июля 1946 г.

Зам. нач. управления Министерства

внутренних дел по Херсонской области, майор

[Підпис]

Николащенко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 7, арк. 5-5зв. Копія, машинопис, рукопис.

№ 38

ЛИСТ АРХІВНОГО ВІДДІЛУ УМВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ДО РАЙОННИХ АРХІВІВ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

6 грудня 1947 р.

Архивный отдел УМВД по Херсонской области 15–16 декабря 1947 г. созывает семинар-инструктаж с зав. райархивами Херсонской области.

Вам необходимо прибыть на семинар, захватив с собой продукты питания с расчетом двухдневного пребывания в г. Херсоне.

Семинар состоится в помещении Херсонского облгосархива по адресу: г. Херсон, Ленина, 9, ОГА УМВД.

Нач. архивного отдела УМВД

по Херсонской области

[Підпис]

Рудченко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2885, оп. 1, спр. 17, арк. 13. Копія, машинопис, рукопис.

№ 39

ІЗ ПРОТОКОЛУ № 12 ВИРОБНИЧОЇ НАРАДИ СПІВРОБІТНИКІВ ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ЗА ПІДСУМКАМИ ОБСТЕЖЕННЯ РОБОТИ

25 листопада 1948 р.

Слушали: итоги обследования Херсонского облгосархива (докладывает: тов. Косарев [и. о. начальника отдела архивного управления МВД УССР]).

За время пребывания в Херсонском облгосархиве мною произведено обследование проделанной работы за период 10–11 месяцев.

Анализ проверки показал, что работа архивного отдела и облгосархива значительно улучшилась по сравнению с 1947 г. Во многом в работе помогли решения ЦК КП(б), приказы министра внутренних дел и директивные указания Главного архивного управления МВД СССР и архивного управления УССР. Архивные работники поняли задачи архивных органов и достигли значительных результатов.

Работа архивного отдела проходила путем обследования учреждений и проводимых семинаров. Контроль райархивов производился инспекторскими обследованиями, а также по актам обследования и отчетам зав. райархивов.

Из 22-х райархивов помещения имеют только 5 райархивов.

[...] Кадры в райархивах малограмотные, которые с такой подготовкой не могут дать нужного при проверке учреждений. [...] Плохо обстоит работа в части сохранности документальных материалов в районах Горностаевском и Чаплинском. Руководители РО МВД вместе с зав. райархивами не предали этому вопросу значения и не привлекли виновных лиц к ответственности.

[...] Научно-издательская работа проходила в подготовке к составлению сборников. Очень большая работа проделана по подбору документов к сборнику “Восстановление советской власти на Херсонщине”. Сотрудники выезжали в другие облархивы, что также не удовлетворяло сотрудников для подбора материалов. Необходимо было планировать сборники на те материалы, которыми располагаете, что необходимо будет учесть при составлении плана мероприятия на 1949 г.

Статьи, написанные сотрудниками, неплохие. Плохо только то, что одна статья не была пропущена по вине редакции. Такие статьи необходимо направлять в другие редакции для печатания их в журналах, как практикуют архивы других областей. ЦК партии дало указание, чтобы редакции приблизили свои планы к планам архивных органов. Статьи нужно было писать и в Архивный бюллетень.

Читальный зал должен быть оборудован так, чтобы исследователи могли работать. В неблагоприятных условиях работает отдел научно-справочной литературы. Библиотека не сконцентрирована в одном помещении. В архиве имеются материалы на полу. В декабре месяце необходимо построить стеллажи для поднятия документальных материалов из пола. [...]

Председатель
Секретарь

[Підпис]
[Підпис]

Рудченко
Кравченко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 54, арк. 28-33. Копія, машинопис, рукопис.

№ 40

ЗІ СПІЛЬНОГО ЛИСТА ОБЛАСНОГО ВІДДІЛУ ТРЕСТУ “УКРФОТО” ТА АРХІВНОГО ВІДДІЛУ УМВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ДО НАЧАЛЬНИКІВ КОНТОР ТРЕСТУ “УКРФОТО” ТА ЗАВІДУВАЧІВ РАЙОННИХ АРХІВІВ

26 листопада 1949 р.

На основании постановления СНК СССР от 29 марта 1941 г. за № 723 и директивного указания “Укрфототреста” от 17 сентября 1949 г. за № 1661 вам необходимо обратить самое серьезное внимание на сохранение негативов и других фотодокументов, имеющих политическое, научно-историческое и практическое значение, которые входят в состав Государственного архивного фонда и подлежат передаче в государственные архивы.

Вам необходимо учитывать и хранить в течении 3-х месяцев, а по истечению 3-х месяцев представлять в областной отдел все негативы фотосъемок, отражающие:

- а) общественно-политическую жизнь района: парады, митинги, демонстрации, совещания и др.;
- б) промышленные предприятия, общий вид, оборудование цехов, производственные процессы;
- в) социалистическое сельское хозяйство, совхозы, колхозы, МТС;
- г) виды городов, отдельных кварталов, домов;
- д) исторические памятники;
- е) знатных людей промышленности, сельского хозяйства, транспорта, науки, культуры, искусства;
- ж) героев Советского Союза, героев Социалистического Труда;
- з) депутатов Верховного Совета СССР, Верховного Совета УССР;
- и) выпуски учебных заведений, курсов и т. д.

К каждому негативу или заменяющему его позитиву (в случае утраты негатива) должна быть приложена краткая характеристика с указанием:

- а) содержание снимка;
- б) даты и автора снимка;
- в) вида документа (оригинал или репродукция).

[...] Обязываем вас в дальнейшем бережно сохранять и представлять в Херсонский облотдел треста “Укрфото” вышеуказанные негативы.

Первый срок сдачи имеющихся негативов назначен 25 декабря 1949 г.

Начальник областного отдела треста “Укрфото”
Начальник архивного отдела УМВД
по Херсонской области

Костырев
Рудченко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 15, арк. 43, 44. Копія, машинопис, рукопис.

№ 41

**ЛИСТ АРХІВНОГО ВІДДІЛУ УМВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ДО РАЙОННИХ ВІДДІЛІВ МВС ЩОДО УПОРЯДКУВАННЯ ВИТРАТ
НА ВІДРЯДЖЕННЯ АРХІВІСТІВ**

17 січня 1950 р.

В связи с тем, что по смете финансовых расходов архивному отделу представляется на командировочные расходы очень ограниченная сумма, просим вас упорядочить командировки зав. райархивами, для чего:

1. Установить, что находясь в командировке, в день необходимо обследовать минимум 2–3 колхоза, учреждения, школы и т. д.

2. Учесть, что зав. райархивами в колхозе, как правило, пользуются бесплатным ночлегом, и не разрешать в связи с этим делать пометки о том, что бесплатной квартирой не пользовался.

3. Не допускать проставления явно неверных дат выбытия и убытия с целью получения большей суммы командировочных, как это имело место в Геническом, Б[ольше]-Лепетихском и др. районах. Так, зав. Геническим райархивом т. Пыльник, выбыв из Сокологорненского сельсовета 17 июня, прибыл в райцентр г. Геническ только через 2 дня, 19 июня. В этой же командировке указано, что из г. Геническа т. Пыльник выехал 14 июня, а в Н[ово]-Григорьевский сельсовет прибыл 15 июня, в то время как от г. Геническа до Н[ово]-Григорьевки несколько часов езды.

Зав. Б[ольше]-Лепетихским райархивом т. Горишный, выбыв из г. Херсона 3 декабря, прибыл в Б[ольшую] Лепетиху 6 декабря.

4. Помочь зав. райархивами в представлении бесплатного транспорта при передвижении по району.

Кроме этого обращаем ваше внимание на то, что в большинстве районов все учреждения, колхозы, совхозы, МТС и др. обследованы не один раз, следовательно, нечего к ним ездить снова, а необходимо требовать письменных отчетов о выполнении указаний, даваемых в актах, вызывать с докладами, на семинары, совещания и т. д.

Просим вас разъяснить зав. райархивами важность экономии государственных средств без ущерба для основной работы.

Начальник архивного отдела
УМВД по Херсонской области
Ст. научный сотрудник

[Підпис]
[Підпис]

Рудченко
Якименко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 20, арк. 1. Копія, машинопис, рукопис.

№ 42

**ІЗ ПРОТОКОЛУ № 6 СПІЛЬНОЇ ВИРОБНИЧОЇ НАРАДИ АРХІВНОГО ВІДДІЛУ
МВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ, ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ДЕРЖАВНОГО
АРХІВУ ТА ХЕРСОНСЬКОГО МІСЬКОГО АРХІВУ ЩОДО РОБОТИ АРХІВНИХ
ОРГАНІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

3 червня 1950 р.

[...] Следует отметить, что за последнее время положительно разрешается архивным отделом целый ряд серьезных вопросов: укомплектование штата, обеспечение помещением

ряда райархивов, вынесение решения местными советскими организациями, оборудование методического уголка и ряд др. организационных и методических мероприятий.

Но, наряду с этим, имеется ряд недостатков.

Архивный отдел за последнее время ослабил руководство отдельными участками работы. До сего времени не укомплектована должность директора облгосархива (в этом есть доля вины и УМВД), хотя возможность такая есть.

В помещении облгосархива рядом с ОСФ живут посторонние люди. УМВД и архивный отдел хотя и приняли некоторые меры, но все же выселения посторонних жильцов не добились.

Архивный отдел за последние два года не обследовал работу некоторых райгосархивов даже по одному разу, что является серьезным недостатком. Инспектирование часто проводилось лицами мало знакомыми с архивным делом, а иногда просто неграмотными. В этих случаях обследования носили часто формальный характер.

Недостаточным следует считать методическое руководство райгосархивами. На планы работы зав. райгосархивов не всегда давались заключения.

Райгосархивы не обеспечили завершения концентрации документальных материалов по выборам в Верховные Советы СССР, УССР, местные советы и народных судов.

Архивный отдел не добился, а УМВД не оказало помощи в приобретении помещений всем райгосархивам.

[...] Коллектив, в основном здоровый, работоспособный, и может добиться значительных успехов в работе, быть одним из первых претендентов на первенство по Украине.

Председатель совещания
Секретарь собрания

[Підпис]
[Підпис]

Рудченко
Контева

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 79, арк. 24-40. Копія, машинопис.

№ 43

ІЗ РІШЕННЯ № 810 ВИКОНКОМУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛРАДИ ПРО СТАН ВИКОНАННЯ ПОСТАНОВИ РАДИ МІНІСТРІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР ТА ЦК КП(б)У ВІД 05 ЛИПНЯ 1946 р. № 1199 ПРО ВДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ АРХІВНИХ ОРГАНІВ

5 червня 1950 р.

Проверкой установлено, что ряд председателей райисполкомов до сего времени не поняли государственной важности работы по обеспечению сохранности документальных материалов в государственных архивах.

Председатели райисполкомов (Голопристанского, Цюрупинского, Ново-Маячковского, Каховского, Б[ольше]-Александровского, Б[ольше]-Лепетихского, Высокопольского и др.) не выполнили постановление Совета Министров УССР и ЦК КП(б)У от 5-го июля 1946 г. и решение облисполкома от 16 марта 1949 г. № 58 о предоставлении районным государственным архивам пригодных помещений и оказании содействия в их оборудовании для концентрации в них архивных документальных материалов районных и сельских учреждений.

Срок хранения документальных материалов 1943–1946 гг. в колхозах истек, однако пригодных архивных помещений для их концентрации в районах не выделено. Создается угроза их порчи и уничтожения. Так, например, были сожжены документальные материалы в колхозе “Шлях до комунізму” Горностаевского района, в кохозе им. Чкалова Скадовского района и ряде других.

Имеют место случаи, когда райисполкомы представляют райархивам помещения, требующие капитального ремонта и затраты больших средств (Голопристанский, Б[ольше]-Лепетихский, Ивановский и другие).

В целях создания условий для работы районных государственных архивов и обеспечения сохранности документальных материалов, исполком областного совета депутатов трудящихся

Решил:

1. Обязать председателей исполкомов районных советов депутатов трудящихся Голопристанского, Белозерского, Генического, Скадовского, Н[ово]-Маячковского, Б[ольше]-Александровского, Каховского, Н[ижне]-Серогозского, Б[ольше]-Лепетихского, Ивановского, Высокопольского, Каланчакского до 1-го июля 1950 г. предоставить районным государственным архивам отдельные, пригодные, оборудованные стеллажами помещения.

2. Председателям Ново-Воронцовского, Горностаевского, Чаплинского, Калининского, В[ерхне]-Рогачикского, Н[ово]-Троицкого райисполкомов принять меры по ремонту и оборудованию помещений райгосархивам стеллажами.

3. Обязать председателей исполкомов райсовета депутатов трудящихся проверить работу районных государственных архивов и в июне м[еся]це с. г. заслушать начальников райотделов МВД на заседаниях исполкомов о работе райгосархивов [...]

Председатель исполкома областного совета
депутатов трудящихся

[Підпис]

Ф. Пасенченко

Секретарь исполкома областного совета
депутатов трудящихся

[Підпис]

Д. Боровик

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 20, арк. 36-37, 38. Копія, машинопис, рукопис.

№ 44

ЛИСТ АРХІВНОГО ВІДДІЛУ УМВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ДО РАЙОННИХ ВІДДІЛІВ МВС ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ВИСВІТЛЕННІ ЗАВДАНЬ АРХІВНОЇ ГАЛУЗІ

1 вересня 1950 р.

Просим сообщить, как вами используется местная печать в борьбе за полное упорядочение документальных материалов в ведомственных архивах учреждений, организаций, колхозов района.

Номера газет с вашими статьями или статьями зав. райархивов высылайте в архивный отдел УМВД.

Начальник архивного отдела УМВД
по Херсонской области

[Підпис]

Рудченко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-1124, оп. 1, спр. 20, арк. 42. Копія, машинопис, рукопис.

№ 45

ЛИСТ АРХІВНОГО ВІДДІЛУ УМВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ДО РАЙОННИХ АРХІВІВ ЩОДО ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ

19 жовтня 1950 р.

В связи с реорганизацией аппаратов райотделов МВД архивный отдел УМВД устанавливает новый порядок в утверждении планов работы, докладных записок и отчетов.

Планы работы (месячные и квартальные), докладные записки, отчеты квартальные и годовые с октября 1950 года утверждает начальник архивного отдела УМВД.

Вышеуказанные документы в ранее установленные сроки должны представляться в архивный отдел в двух экземплярах. После утверждения вторые экземпляры будут вам возвращаться.

Архивный отдел УМВД требует коренного улучшения в работе райгосархива, улучшения вашей трудовой дисциплины и строгого выполнения планов работы.

В связи с предоставлением кабинетов начальников РО МВД под райгосархивы, обеспечьте прием всех документальных материалов сельских учреждений 1943–1946 гг. и районных 1943–1944 гг. в 1950 году.

Начальник архивного отдела УМВД
по Херсонской области
Ст. научный сотрудник

[Підпис]
[Підпис]

Рудченко
Якименко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 20, арк. 53. Копія, машинопис, рукопис.

№ 46

ПЕРЕЛІК МАЙНА, ПРИЙНЯТОГО ЗАВІДУВАЧЕМ ГЕНІЧЕСЬКОГО РАЙОННОГО АРХІВУ ВІД ГЕНІЧЕСЬКОГО РАЙОННОГО ВІДДІЛУ МВС

23 листопада 1950 р.

№	Наименование имущества	026		027		Кому передано имущество
		Кол.	Сумма	Кол.	Сумма	
1.	ГЕНИЧЕСКИЙ РО МВД Стол простой	1	205			Пыльник акт от 23/Х-[19]50 г.
2.	Стулья дубовые	2	50			//-//
3.	Шкаф канцелярский	1	240			//-//
4.	Портрет П[олит]/бюро	2т	28			//-//
5.	Чернильный прибор			1	17	//-//
6.	Прес-папье			1	5	//-//
7.	Лампа керосиновая			1	5	//-//
	Итого		523		27	

Бухгалтер ХОЗО УМВД

[Підпис]

Никитина

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 26, арк. 36. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 47

ІЗ ДОВІДКИ ПРО ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

[1955 р.]

Фондов – 1 726, ед. хр. – 179 659 [за період] XVIII в. – 1953 г.

Херсонское окружное архивное управление с архивохранилищем при нем было организовано в конце 1925 г. согласно положения о едином государственном архивном фонде, изданном в 1925 г., занималось концентрацией и частичным приведением архивных документов в порядок. Ликвидировано 25 сентября 1930 г. на основании постановления ВУЦИК от 2 сентября 1930 г. о ликвидации округов.

На базе ликвидированного окружного архивного управления 26 сентября 1930 г. начало свою деятельность Херсонское местное архивное управление. Занималось концентрацией, приведением архивных документов в порядок и использованием их в научных, публикаторских и народнохозяйственных целях.

С марта 1932 г. на основании постановления ЦИК и ЦАУ от 23 февраля 1932 г. местное архивное управление реорганизовано в Херсонский государственный исторический архив.

В 1938 г., в связи с образованием Николаевской области, Херсонский государственный исторический архив был преобразован в филиал Николаевского областного исторического архива.

С 1944 г., в связи с образованием Херсонской области, филиал преобразован в государственный архив Херсонской области.

И. о. директора Херсонского облархива

Полякова

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 115, арк. 3-8. Копія, машинопис.

**ВИТЯГ З ОГЛЯДУ АРХІВНОГО ВІДДІЛУ УМВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЗА ПІДСУМКАМИ РОБОТИ РАЙОННИХ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 1950 р.**

24 січня 1951 р.

В 1950 году перед районными государственными архивами области стояли серьезные задачи: добиться предоставления и оборудования помещения для архивохранилищ, обеспечить полное упорядочение документальных материалов в учреждениях, предприятиях, организациях, колхозах, совхозах районов, организовать экспертизу документальных материалов, завершить концентрацию в райгосархивах документальных материалов сельских учреждений за 1943–1946 гг. и районных за 1943–1944 гг.

В деле руководства ведомственными архивами было необходимо обеспечить предоставление отдельных комнат или запирающихся шкафов для хранения документальных материалов, выделение лиц, ответственных за архивную часть и текущее делопроизводство учреждений.

Районные государственные архивы с выполнением этих задач справились неудовлетворительно.

На 1.1.1951 года 10 районных государственных архивов (Б[ольше]-Александровский, Белозерский, Рогачикский, Высокопольский, Генический, Ивановский, Каланчакский, Чаплинский, Н[ово]-Маячковский, Скадовский) не обеспечены помещениями.

12 райгосархивов имеют помещения, но концентрируют документальные материалы только 5 райгосархивов (Н[ово]-Троицкий, Сивашский, Бериславский, Н[ово]-Воронцовский, Горноставский). Заведующие этих райгосархивов тт. Приходько, Мироненко, Антошкина, Мищенко, Прокушко не выполнили требования архивного отдела УМВД, не обеспечили завершение концентрации документальных материалов, подлежащих передаче в райгосархив, безответственно отнеслись к выполнению важной и неотложной работы. Так, зав. Н[ово]-Троицким райгосархивом в течение года приняла в райгосархив 779 ед. хр.; Н[ово]-Воронцовским – 265 ед. хр.; Сивашским – 1 057 ед. хр.; Бериславским – 316 ед. хр.

Такое положение свидетельствует о том, что зав. райгосархивов пустили на самотек работу по концентрации и обеспечению сохранности документальных материалов.

Огромное количество документальных материалов накопилось в районных и сельских учреждениях, где нет необходимых условий и достаточного помещения для их хранения.

[...] План обследований ведомственных архивов райгосархивами области невыполнен на 496.

[...] В результате неудовлетворительной работы зав. ряда райгосархивов в области менее 50 % районных и сельских учреждений упорядочили документальные материалы, а в более 1 000 учреждений до сего времени документы находятся в хаотическом состоянии.

[...] В таких районах как Калининский, Б[ольше]-Александровский, Н[ово]-Воронцовский, Сивашский, Каховский, В[ерхне]-Рогачикский упорядочили документальные материалы от 7 до 20 учреждений, в Херсонском-сельском районе – ни в одном.

Архивный отдел УМВД требовал, чтобы в 1950 году райгосархивы добились выделения приказом во всех учреждениях района лиц, ответственных за архивную часть и текущее делопроизводство. С этой задачей зав. райгосархивами также не справились. Зав. Б[ольше]-Александровским, Б[ольше]-Лепетихским, Херсонским-сельским, Каховским, Чаплинским и др. обеспечили назначение приказом ответственных за ведомственные архивы в 1–10 учреждениях.

Нельзя считать удовлетворительной и состояние учебно-методической работы райгосархивов.

В течение года при райгосархивах было проведено 112 семинаров, совещаний, групповых консультаций [...] К семинарам, как правило, не составляются планы их проведения, не пишутся докладные записки об их проведении.

Методические уголки, оборудованные при райгосархивах по указанию архивного отдела, оформлены плохо, неаккуратно, по своему содержанию не могут служить качественным наглядным пособием в методической работе райгосархива.

[...] Следует отметить, что в ряде райгосархивов плохо ведется делопроизводство, входящие и исходящие документы не регистрируются, нет номенклатуры дел, дела формируются неправильно, дневники работы не ведутся, акты оформляются небрежно, зачастую безграмотно.

Такое положение терпимо быть не может.

Работа зав. райгосархивов важная и ответственная. Зав. райгосархивами призваны сохранить важнейший фонд истории, документальные материалы, которые, годы спустя, будут использоваться в научных и народно-хозяйственных целях.

Руководство УМВД предлагает зав. райгосархивами немедленно исправить недостатки, отмеченные в настоящем обзоре, и предупреждает, что впредь зав. райгосархивами, не выполняющие указаний архивного отдела и планов своей работы, будут сурово наказываться.

Зам. нач. УМВД по Херсонской области
полковник
Начальник архивного отдела УМВД
по Херсонской области

Вавилов

Рудченко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 26, арк. 47-50. Копія, машинопис, рукопис.

№ 49

ЛИСТ АРХІВНОГО ВІДДІЛУ УМВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ДО РАЙОННИХ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРИЙОМУ ВІДВІДУВАЧІВ

25 квітня 1951 р.

Для более целесообразного распределения рабочего времени зав. райгосархивами архивный отдел советует вам отвести определенные, раз и навсегда установленные дни и часы для приема посетителей в райгосархиве (по вопросам консультаций, приема документальных материалов и др.).

С этой целью поместите на двери райархива соответствующее объявление и известите об этом по телефону, и во время обследований районные и сельские учреждения.

Такая организация труда даст вам возможность экономить рабочее время, вы не будете бесцельно просиживать дни в райархиве, ожидая посетителей.

Начальник архивного отдела УМВД
по Херсонской области
Ст. научный сотрудник

[Підпис]

Рудченко

[Підпис]

Якименко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 26, арк. 18. Копія, машинопис, рукопис.

№ 50

РІШЕННЯ № 1705 ВИКОНКОМУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛРАДИ ПРО КЕРІВНИЦТВО І КОНТРОЛЬ ЗА РОБОТОЮ РАЙОННИХ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ

12 листопада 1951 р.

В связи с упразднением районных отделов МВД, в ведении которых ранее состояли районные госархивы, исполком областного совета депутатов трудящихся

Решил:

1. Обязать исполкомы райсоветов депутатов трудящихся осуществлять руководство и контроль над работой районных госархивов, периодически заслушивать доклады заведующих районными госархивами об их работе.

2. Обязать заведующих райгосархивами выдаваемые гражданам справки оформлять через исполкомы райсоветов депутатов трудящихся.

Председатель исполкома Херсонского
областного совета депутатов трудящихся
Секретарь исполкома Херсонского
областного совета депутатов трудящихся

[Підпис]

Т. Барыльник

[Підпис]

Д. Боровик

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 25, арк. 2. Копія, машинопис, рукопис.

№ 51

ВИТЯГ ІЗ ЛИСТА АРХІВНОГО ВІДДІЛУ ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛВИКОНКОМУ ДО РАЙОННИХ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ ЩОДО ФОРМУВАННЯ АРХІВНИХ КОЛЕКЦІЙ

22 листопада 1962 р.

Состояние работы райгосархивов по сбору материалов личного происхождения [...] является неудовлетворительным. Так, например, до сего времени собраны и переданы на хранение в облгосархив материалы личного происхождения (главным образом героев Социалистического Труда и новаторов производства) только по Бериславскому, Б[ольше]-Лепетихскому и Белозерскому районам. [...]

В связи с вышеуказанным архивный отдел Херсонского облисполкома предлагает:

1. Составить список по району героев Советского Союза, героев Социалистического Труда, деятелей науки и искусства, старых большевиков, партизан, новаторов производства, у которых собрать документы личного происхождения, и сдать к 1 января 1963 года на хранение в облгосархив. [...]

Начальник архивного отдела
Херсонского облисполкома
Ст. научный сотрудник

[Підпис]

А. Королева

[Підпис]

Г. Голубев

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3805, оп. 1, спр. 88, арк. 19. Копія, машинопис, рукопис.

№ 52

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 42 ВИКОНКОМУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛРАДИ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ГОСПРОЗРАХУНКОВИХ ГРУП З УПОРЯДКУВАННЯ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ

26 січня 1967 р.

1. З метою закінчення упорядкування документальних матеріалів по 1965 р. включно по районних установах і підприємствах організувати на 1967 р. госпрозрахункові групи в складі по 2 чол. в чотирьох райархівах області з охопленням сусідніх районів:

в Генічеському райархіві з обслуговуванням установ Новотроїцького району;

в Новокаховському міськархіві з обслуговуванням установ Бериславського і Каховського районів;

в Чаплинському райархіві з обслуговуванням установ Каланчацького і Скадовського районів;

в Великоолександрівському райархіві з обслуговуванням установ Високопільського і Нововоронцовського районів.

2. Вказаним у п. 1 даного розпорядження райвиконкомам зобов'язати всіх керівників районних установ, організацій і підприємств проводити упорядкування документальних матеріалів тільки через госпрозрахункові групи по безготівковому розрахунку.

3. Розрахунки з госпрозрахунковими групами проводити згідно розцінок, затверджених розпорядженням облвиконкому від 25 січня 1967 р. № 39-р.

4. Райміськвиконкомам надати допомогу райархівам у підборі працівників для госпрозрахункових груп.

Голова виконкому Херсонської
обласної ради депутатів трудящих

М. Макушенко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 396, арк. 1. Копія, машинопис.

№ 53

З ІНФОРМАЦІЇ ПРО РОБОТУ У СКЛАДІ ОБЛАСНОЇ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНОГО ВИДАННЯ “ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ УРСР. ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ” У 1966 р.

28 лютого 1967 р.

Ряд сотрудников архивного отдела и облгосархива состоят членами областной редколлегии по Истории городов и сел Херсонской области, которые принимают активное участие в написании, редактировании и доработке отдельных очерков и справок по истории населенных пунктов области. Совместно с преподавателями института сотрудниками архивного отдела и облгосархива написаны и частично отредактированы очерки по истории города Херсона, области, г. Геническа, села Качкаровка, г. Каховки и др.

В течение 1966 г. по запросам авторов очерков сотрудниками архивного отдела и облгосархива составлено 27 исторических справок на отдельные города и села области.

[...] Широкое место занимало в работе выявление документальных материалов по истории населенных пунктов области. Большое количество документальных материалов по этому вопросу были выявлены в центральных архивах Ленинграда, Москвы, Киева, Симферополя, Запорожья. Ценные фотодокументы по некоторым населенным пунктам были выявлены в центральном кинофотоархиве г. Киева.

[...] За 1966 г. и 2 месяца 1967 г. в читальном зале облгосархива работало 132 исследователя, из них 47 исследователей по истории населенных пунктов Херсонской области. За этот период исследователями было использовано 2 423 единицы хранения и 226 книг со сведениями по истории населенных пунктов. [...]

Зав. архивным отделом
Херсонского облисполкома

А. Королева

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 415, арк. 4-7. Копія, машинопис.

№ 54

ІЗ СПІЛЬНОЇ ПОСТАНОВИ № 166/8 ВИКОНКОМУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛРАДИ ТА ПРЕЗИДІЇ ОБКОМУ ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ ПРО ПРИСВОЄННЯ ЗВАННЯ “УСТАНОВА ВИСОКОЇ КУЛЬТУРИ”

23 квітня 1970 р.

Розглянувши матеріали про роботу колективів обласного архівного відділу, обласного та Херсонського міського державних архівів, виконком обласної ради депутатів трудящих та президія обкому профспілки працівників держустанов

Постановляють:

За досягнуті успіхи в виконанні соціалістичних зобов'язань [...], чітко організовану роботу колективів, [...] присвоїти звання “Установа високої культури” обласному архівному відділу, обласному та Херсонському міському державним архівам.

Заст. голови виконкому обласної ради депутатів трудящих
Голова обкому профспілки працівників держустанов

Г. Стрельченко
І. Синявська

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 331, арк. 1. Копія, машинопис.

№ 55
ЛИСТ АРХІВНОГО ВІДДІЛУ ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛВИКОНКОМУ
ДО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ РАДІ МІНІСТРІВ УРСР
ЩОДО СТВОРЕННЯ ОБ'ЄДНАНОГО АРХІВУ
ОБЛАСНОЇ РАДИ ПРОФСПЛОК

30 жовтня 1972 р.

Архивный отдел Херсонского облисполкома имеет договоренность с ответственным секретарем Херсонского объединенного архива.

С января 1973 г. будет введена должность заведующего архивом.

В настоящее время помещения для объединенного архива не имеется, но в г. Херсоне строится большое 7-ми этажное здание “Дом профсоюзов”, где будут помещаться облсовпроф и все областные комитеты профсоюзов.

В этом здании по проекту предусмотрено помещение для ведомственного архива, которое будет специально оборудовано. Здание это должно быть сдано в эксплуатацию в 1973 г., и тогда объединенный архив начнет комплектоваться документальными материалами.

Добиться вынесения специального постановления президиума облсовпрофа по этому вопросу не было возможности в связи с изменениями, происшедшими в составе руководства. К концу года такое постановление будет принято.

Зав. областным архивным отделом
Херсонского облисполкома

А. Королева

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 510, арк. 13. Копія, машинопис.

№ 56
ДОВІДКА ПРО ПРОВЕДЕННЯ ЗАОЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДОСЛІДНИКІВ

січень 1973 р.

В январе 1973 г. читальным залом облгосархива были разосланы 30 (тридцать) анкет исследователям, работавшим в течение 1972 г. в чит[альном] зале по тематическому направлению документальных материалов.

На анкеты ответило 11 исследователей.

На пункт 4 – результат работы с архивными источниками: исследователи сообщили, что документальные материалы архива ими использованы в 3 защищенных диссертациях, 15 статьях очеркового характера в научных записках институтов, сборниках и журналах, 9 газетных статьях.

На пункт 5 – об использовании научно-справочного аппарата: все исследователи ответили, что широко использовали каталоги, путеводители по архиву, описи.

Исследователи отметили удовлетворительное состояние научно-справочного аппарата.

О порядке и условиях работы в читальном зале исследователи отзываются разное.

Все отмечают, что установленный порядок работы “отвечает возможности работы над документами”, однако находят, что маленький читальный зал, духота летом, отсутствие комнаты для работы с каталогом и справочной литературой затрудняют работу исследователя.

К недостаткам относят также и отсутствие фотолаборатории и аппаратов для чтения микрофильмов.

Все анкеты заканчиваются вынесением благодарности сотрудникам за оперативную работу, отмечая особо быструю выдачу документов исследователям.

Ст. научный сотрудник

[Підпис]

З. Орлова

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 394, арк. 1. Оригінал, машинопис.

**ЛИСТ АРХІВНОГО ВІДДІЛУ ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛВИКОНКОМУ
ДО ГОЛОВНОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ РАДІ МІНІСТРІВ УРСР
ЩОДО СТВОРЕННЯ ОБ'ЄДНАНОГО МІЖВІДОМЧОГО АРХІВУ
З ОСОБОВОГО СКЛАДУ**

25 січня 1978 р.

При проверках состояния архивов в ведомствах, в частности в сельских районах, было установлено, что во многих организациях и предприятиях нет надлежащих условий для сохранности документов по личному составу в течение 40 лет, есть случаи их порчи, утери.

Выдача справок о трудовом стаже, которую проводят работники планового отдела или бухгалтерии (отдела кадров, как правило, в организациях нет), является для них делом обременительным.

Поэтому архивный отдел изучил опыт создания объединенных межведомственных архивов по личному составу в РСФСР и Азербайджанской ССР: были написаны письма с просьбой изложить принципы работы таких архивов; в Орловскую область был командирован инспектор отдела и заведующий Верхнерогачикским райгосархивом.

В ряд райисполкомов области было внесено предложение о создании такого архива, но помещение смог выделить только Верхнерогачикский райисполком.

Председатель исполкома на районном совещании внес предложение руководителям предприятий, организаций, колхозов, совхозов о создании такого архива. Предложение было одобрено, затем подтверждено письменным согласием за подписью руководителя хозяйства и бухгалтера.

Заведующий райархивом определил точное количество дел по личному составу в организациях района как списка № 1, так и № 2.

Архивный отдел составил положение, смету, штатное расписание; согласовав все вопросы с облфинотделом и облпланом, подготовил письмо в Совет Министров УССР и Главархив УССР за подписью председателя облисполкома.

05.08.[19]77 г. года Совет Министров дал разрешение, в порядке опыта, создавать такие архивы в области, но организацию их провести в границах существующей численности и расходов на содержание аппарата управления организаций и предприятий, какие будут ими обслуживаться.

Облплан и облфинотдел решили вопрос о 2 штатных единицах и фонде заработной платы в пределах областного бюджета.

Архивный отдел внес на рассмотрение исполкома этот вопрос и 10.П.[19]77 г. было принято решение об открытии такого архива на хозрасчетных началах с 01.П.[19]77 в Верхнерогачикском районе.

Решение обязывало все райисполкомы изучить возможность создания таких архивов и свои предложения направить в архивный отдел.

Письма райисполкомов уже получены.

В связи с отсутствием помещений планируется создавать такие архивы в 1980, 1981 гг.

В Верхнерогачикском районе было принято решение исполкома об организации архива по личному составу.

В настоящее время 62 организации, предприятия района сдают документы, одновременно выданы уже первые справки.

Стоимость хранения одного дела в архиве – 59 коп.

Зав. архивным отделом

А. А. Луганская

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 612, арк. 20-21. Копія, машинопис.

№ 58

З ОГЛЯДУ ПРО СТАН ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО КЕРІВНИЦТВА І КОНТРОЛЮ ЗА РОБОТОЮ РАЙОННИХ, МІСЬКИХ АРХІВІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЛОВОДСТВА В УСТАНОВАХ

28 липня 1978 р.

[...] За два с половиною года сотрудниками архивного отдела и госархива проверено состояние делопроизводства и архивов в 885 учреждениях. Комплексно проверялись учреждения системы народного образования, местной промышленности, автомобильного транспорта и нефтехимической промышленности. Дано 1 438 консультаций.

Одной из форм работы с ведомствами является проведение совещаний с работниками архивов и делопроизводственных служб. За два с половиною года их проведено 4.

За этот период проведено 67 семинаров по практическому внедрению в делопроизводство основных положений ЕГСД и ГОСТов.

[...] Смотры проводились в местных советах и профсоюзных организациях. В этом году продолжен смотр местных советов, их отделов и управлений, и организован – в системе здравоохранения.

С 1976 г. в городе Новая Каховка при помощи городского архива организованы курсы, где за 2 года подготовлено 130 сотрудников делопроизводственных служб Каховского, Бериславского районов и города Новой Каховки. В 1977–[19]78 гг. архивный отдел организовал курсы повышения квалификации для сотрудников этой же специальности Херсонского комбайнового завода им. Петровского, Херсонского отделения Одесско-Кишиневской железной дороги. [...]

В данное время сотрудники архивного отдела разрабатывают условия конкурса на лучший ведомственный архив в системе сельского хозяйства. Не проводилась эта работа раньше в связи с длительной и большой подготовкой к 200-летию Херсона.

Проведена значительная работа по созданию объединенных и показательных архивов. В Херсоне в 1977 г. созданы объединенные ведомственные архивы городского отдела народного образования и судостроительного объединения. А с 1 ноября 1978 г. в Верхнерогачикском районе, впервые на Украине, начал работать объединенный межведомственный архив по личному составу.

В области за 2 с половиною года создано 28 показательных архивов.

[...] Увеличивается число учреждений, работающих по утвержденным и согласованным с архивными органами номенклатурами. В 1978 г. из 1 378 учреждений 1 259 ведут дела по согласованным номенклатурам. В области практически нет организаций, хранящих документы сверх установленного срока.

В 1976 г. документы за установленные годы упорядочили 90 областных и 549 районных учреждений, в 1977 г. – 90 областных и 551 районных, в 1978 г. – 36 областных и 200 районных. Особенную тревогу вызывают строительные организации, отдельные колхозы и совхозы, учреждения “Сельхозтехники”.

[...] Во многих ведомствах отсутствуют перечни документов, что усложняет проведение экспертизы ценности в этих учреждениях.

Старший инспектор архивного отдела

Л. В. Макаренко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 648, арк. 3-6. Копія, машинопис.

№ 59

ЗІ ЗВІТУ ПРО РОБОТУ ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ЗА 1978 р.

24 грудня 1978 р.

[...] Научно-издательская работа

На 1978 г. планировалась работа с издательствами “Таврия” и “Наукова думка” по выпуску сборников.

В течение первых месяцев 1978 г. коллектив научных работников по заданиям издательств занимался сверкой отдельных ссылок, фактов, вычитыванием верстки и научно-справочного аппарата сборников.

К юбилею Херсона, в мае–июне 1978 г., сборники “Херсону – 200 лет”, “Из истории социалистического преобразования сельского хозяйства на Херсонщине” (вып. 4) и календарь “Страницы истории” вышли в свет.

Совместно с областной библиотекой им. Горького подготовлен и издан ротاپринтным способом календарь “Знаменні і пам’ятні дати Херсонщини на 1978 р.”. [...]

Директор архива

[Підпис]

Е. Я. Дьяченко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 483, арк. 55-71. Копія, машинопис.

№ 60

ІЗ ЛИСТА ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ЩОДО КОМПЛЕКТУВАННЯ ДОКУМЕНТАМИ ОСОБОВОГО ПОХОДЖЕННЯ

9 жовтня 1979 р.

[...] Комплектование фондами личного происхождения Херсонский облгосархив начал с 1958 г.

[...] Прежде всего, составлены были списки организаций, промышленных предприятий, учебных заведений и учреждений здравоохранения для получения сведений о лицах, документы которых могли представить историческую ценность. Научные сотрудники ходили в завкомы заводов, отдел кадров, партбюро, военкоматы и составляли списки заслуженных учителей, врачей, артистов, ветеранов Великого Октября, Отечественной войны и труда. В результате был выработан перечень категорий лиц, документы которых должны быть приняты на хранение в облгосархив. Список архиводержателей периодически уточняется и утверждается на ЭПК архивного отдела облисполкома. В 1967 г. было разработано, типографским способом набрано и издано обращение архивистов области к ветеранам труда и войны с просьбой сдавать документы в архив. Архивисты выступали в местной печати с рассказами о личных фондах и призывом сдавать документы в архив [...].

По состоянию на 1 октября 1979 г. в облгосархиве на хранении находится 32 фонда (из них 5 коллекций), включающих в себя 1 203 дела личного происхождения за 1874–1978 гг., что составляет 0,23 % к общему наличию документов.

Фонды личного происхождения, хранящиеся в архиве, различного отраслевого направления. Это документы ветеранов Великого Октября и деятелей революционного движения 70–80-х гг. на Херсонщине, 6 фондов писателей и поэтов, два фонда художников и два – артистов.

В 1978 г. архив начал формировать коллекцию документов журналистов Херсонщины. В коллекции каждый из архивосдатчиков имеет отдельную опись. Всего принято и подвергнуто научно-технической обработке 88 дел журналистов. В 1979 г. в архив поступило 30 кг россыпи, дела, сформированные из россыпи, будут присоединены к этой коллекции.

В 1978 г. на хранение принят фонд бывшего секретаря Херсонского горкома КПУ, быв[шего] командира Перелюбского партизанского отряда Балабая А. И. – 104 дела; ветерана Великого Октября и Отечественной войны, участницы гражданской войны в Испании, уроженки г. Херсона Фортус М. А. – 83 дела и другие.

В фонде [...] Соловьева Л. П. – рукописи воспоминаний о родном городе, исследования по истории Херсонского, Скадовского и Хорловского портов и др. материалы. [...]

И. о. заведующего архивным отделом
облисполкома

[Підпис]

Е. М. Иваненко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 1, спр. 522, арк. 11-14. Оригінал, машинопис.

№ 61
ІЗ РІШЕННЯ № 20/16 КОЛЕГІЇ ГОЛОВНОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ РАДІ МІНІСТРІВ СРСР І ПРЕЗИДІЇ ЦК ПРОФСПІЛКИ
ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ ПРО НАГОРОДЖЕННЯ
ПРАЦІВНИКІВ АРХІВНИХ УСТАНОВ УРСР НАГРУДНИМ ЗНАКОМ
“ВІДМІННИК АРХІВНОЇ СПРАВИ”

25 квітня 1988 р.

За багаторічну роботу, достойний вклад в розвиток архівного дела в республіці і в зв'язі з 70-літтю соціалістического архівного дела нагородити нагрудним знаком “Отличник архівного дела”:

Орлову Зорю Соломоновну – старшого археографа державного архіву Херсонської області;

Павлющенко Володимира Ефимовича – завідуючого Верхнерогацьким державним районним архівом Херсонської області;

Семену Александрі Андріївну – реставратора державного архіву Херсонської області;

Шевченко Александрі Вікторівну – архівіста другої категорії Бериславського державного районного архіву Херсонської області.

Председатель колегії –

Начальник Главного архівного управління при Совете Министров СССР

Ф. М. Ваганов

Председатель ЦК профсоюзов работников госучреждений

В. С. Кузьмичев

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 892, арк. 13. Копія, машинопис.

№ 62
РІШЕННЯ № 227 ВИКОНКОМУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАДИ ПРО
ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ АРХІВНОЮ СПРАВОЮ В ОБЛАСТІ

27 жовтня 1988 р.

Во исполнені постановлення ЦК Компартії України, Совету Министров УССР от 20.09.[19]88 № 287 “О схеме управления народным хозяйством Херсонской области”, постановлення Совету Министров УССР от 26.07.[19]88 № 202 “Об усовершенствовании управления архивным делом в республике”, рішення облисполкома от 20.10.[19]88 № 204 “О схеме управления народным хозяйством Херсонской области” исполком областного совета народных депутатов

Решил:

1. Ликвидировать архивный отдел облисполкома, передав его функции, штаты и фонд заработной платы государственному архиву области, и ввести в штат последнего должность заместителя директора по сети государственных архивов.

2. Назначить т. Луганскую А. А. исполняющей обязанности директора госархива области.

3. Пункты 1 и 2 настоящего решения внести на рассмотрение сессии областного совета народных депутатов.

4. Считать утратившим силу решение облисполкома от 21.05.[19]82 № 331/Ю “Об утверждении состава коллегии архивного отдела облисполкома”.

Председатель исполкома

Секретарь исполкома

[Підпис]

[Підпис]

А. Т. Мельников

А. М. Денисенко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-3862, оп. 1, спр. 893, арк. 1. Копія.

№ 63

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 192-р ВИКОНКОМУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАДИ
ПРО СТВОРЕННЯ РОБОЧОЇ ГРУПИ**

17 вересня 1991 р.

У відповідності з Указом Президії Верховної Ради України від 27 серпня 1991 р. № 1441–ХІІ:

1. Прийняти на державне зберігання документи поточних архівів та поточного діловодства обласних, міських, районних та інших комітетів і установ Компартії України.

2. Для організації та проведення цієї роботи створити робочу групу спеціалістів у складі згідно з додатком.

3. Прийом документів від комітетів і установ, первинних організацій КПУ, що були джерелами комплектування партархіву, провести до 30 вересня ц. р. у відповідності з графіком. Усі документи прийняти до колишнього архіву обкому партії.

4. Включити завідуючих райміськархівами до груп прийому-передачі документів комітетів і установ КПУ, які були розташовані на їх території.

Голова виконкому

[Підпис]

М. М. Кушнеренко

Держархів Херсонської обл., ф. Р-1979, оп. 16, спр. 42, арк. 39. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 64

**ІЗ РІШЕННЯ № 146 ВИКОНКОМУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАДИ
ПРО РІШЕННЯ ЛІКВІДАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ОБЛВИКОНКОМУ**

11 жовтня 1991 р.

Розглянувши рішення ліквідаційної комісії облвиконкому від 27 вересня 1991 року про передачу будівель та майна, що було у власності обласного комітету партії, з балансу облвиконкому на баланс ряду установ і організацій, виконком обласної ради народних депутатів

Вирішив: [...]

2. Передати з балансу облвиконкому на баланс державного архіву області будинки та майно обласного партійного архіву. [...]

Голова виконкому

[Підпис]

М. М. Кушнеренко

В. о. керуючого справами виконкому

[Підпис]

Р. Г. Напалков

Держархів Херсонської обл., ф. Р-1979, оп. 16, спр. 27, арк. 28, 29. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 65

**ІЗ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ,
ЗАТВЕРДЖЕНОГО РОЗПОРЯДЖЕННЯМ № 780
ГОЛОВИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТАЦІЇ**

30 жовтня 1996 р.

1. Державний архів області є місцевим органом виконавчої влади, який здійснює управління архівною справою на території області, та науково-методичним центром з питань архівної справи.

Державний архів області підпорядковується голові обласної державної адміністрації та Головархіву. [...]

3. Основними завданнями державного архіву є:

реалізація державної політики в галузі архівної справи, координація діяльності державних органів, підприємств, установ, організацій у питаннях архівної справи і діловодства;

забезпечення здійснення державної реєстрації, обліку, постійного зберігання, комплектування та використання архівних фондів, колекцій документів Національного архівного фонду місцевого походження;

ведення науково-методичної роботи в галузі архівознавства, документознавства й археографії, впровадження досягнень науки, техніки, передового досвіду в діяльність архівних установ;

забезпечення дотримання законодавства України про Національний архівний фонд і архівні установи. [...]

10. Для погодження вирішення питань, що належать до компетенції державного архіву, в ньому може утворюватися колегія. [...]

13. Державний архів утримується за рахунок коштів Державного бюджету України. Граничну чисельність, фонд оплати праці працівників та видатки на утримання державного архіву затверджує голова обласної державної адміністрації.

14. Державний архів є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням.

Голова обласної державної адміністрації

[Підпис]

Ю. М. Карасик

Держархів Херсонської обл., ф. Р-4067, оп. 1, спр. 163, арк. 305, 306, 312, 313. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 66

ІЗ НАКАЗУ № 129 ДЕРЖАВНОГО КОМІТЕТУ АРХІВІВ УКРАЇНИ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ КОНКУРСУ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ І НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РОБІТ З АРХІВОЗНАВСТВА, ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА, АРХЕОГРАФІЇ ЗА 2002 Р.

26 вересня 2003 р.

Згідно з умовами конкурсу науково-методичних і науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії за 2002 рік та на підставі рішення Методичної комісії Держкомархіву України від 18 вересня 2003 року

Наказую: [...]

2. Присудити другу премію [...] із врученням дипломів II ступеня директору Карповій А. В., головному науковому співробітнику Виноградів Л. В., головному спеціалісту Коник Ю. О., начальнику відділу Назаровій А. М., заступнику начальника відділу Шинкаренку О. І. держархіву Херсонської області, заступнику директора Інституту культури і історії німців Північно-Східної Європи Альфреду Айсфельду за підготовку анотованого переліку “Немцы Херсонщины” [...]

Голова Державного комітету

[Підпис]

Г. В. Боряк

Держархів Херсонської обл., особова справа Коник Ю. О. Копія, машинопис, рукопис.

№ 67

ІЗ РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 857 ГОЛОВИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ПРО СТВОРЕННЯ В ОБЛАСТІ ТРУДОВИХ АРХІВІВ

10 серпня 2004 р.

З метою запобігання випадковим втратам чи умисному знищенню документів тимчасового зберігання суб'єктів господарської діяльності незалежно від форм власності, задоволення прав та законних інтересів громадян і держави, відповідно до статті 29 Закону України “Про Національний архівний фонд і архівні установи” [...]:

1. Головам районних державних адміністрацій:

1.1 Проаналізувати до 25 серпня 2004 року стан збереження документів тимчасового зберігання суб'єктів господарської діяльності незалежно від форм власності (у т. ч. колишніх колективних сільськогосподарських підприємств), що розташовані на території районів.

1.2 Внести у місячний термін районним радам конкретні пропозиції щодо вирішення питання створення, утримання та збереження штатної чисельності трудових архівів, надавати допомогу у розробленні положень про трудові архіви та організації діяльності цих архівних установ.

2. Рекомендувати Каховському міському голові Марчуку Л. В. провести аналогічні заходи, зазначені у пункті 1 даного розпорядження.

3. Державному архіву області (Карпова А. В.):

3.1. Забезпечити методичну допомогу у створенні, функціонуванні та організації діяльності трудових архівів на місцях протягом другого півріччя 2004 року. [...]

Голова обласної державної адміністрації

С. В. Довгань

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 2, спр. 88, арк. 1. Копія, машинопис.

№ 68

ЛИСТ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО БАРОНА Е. ФАЛЬЦ-ФЕЙНА

18 січня 2005 р.

Уважаемый господин барон!

Для коллектива Херсонского архива Новый год начался с радостного события, каким стало Ваше сообщение о решении передать семейный архив нам на хранение. Это для нас большая честь и ответственность, ведь роль семьи Фальц-Фейн в истории края и всей Украины трудно переоценить.

Ваши документы – бесценная часть культурного достояния народа, каким является Национальный архивный фонд Украины.

Со своей стороны, мы готовы сделать все возможное для скорейшего получения Вашего архива и сообщаем, что в государственном архиве области созданы все необходимые условия для их хранения и дальнейшего использования с учетом Ваших пожеланий.

От всей души поздравляем Вас с Новым годом, желаем крепкого здоровья, успехов в Вашей благородной деятельности по сохранению фамильного документального наследия.

С глубоким уважением
Директор архива

Антонина Карпова

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 2, спр. 107, арк. 82. Копія, машинопис.

№ 69

ІЗ УКАЗУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 1123/2007 ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНИМИ НАГОРОДАМИ

20 листопада 2007 р.

За вагомий особистий внесок у дослідження голодоморів в Україні, активну громадську діяльність з метою вшанування пам'яті жертв трагедії постановляю:

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня [...]

Марущак Олену Олексіївну – заступника директора державного архіву Херсонської області [...].

Президент України

В. Ющенко

Держархів Херсонської обл., особова справа Марущак О. О. Копія, машинопис.

№ 70

**ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ДРУКОВАНЕ ВИДАННЯ
“З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ НА ХЕРСОНЩИНІ. 1917–1921.
АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК СПРАВ”**

30 вересня 2010 р.

30 вересня 2010 р. державний архів області презентував друковане видання “З історії українського державотворення на Херсонщині. 1917–1921. Анотований перелік справ”. Книга вийшла за програмою “Архівні зібрання України” в серії “Спеціальні довідники”.

Довідник містить анотації до справ періоду 1917–1921 рр., які характеризують події з історії національної революції та українського державотворення за документальними джерелами, що зберігаються у державному архіві Херсонської області.

Робочою групою працівників архіву протягом трьох років здійснено масштабне дослідження всіх наявних архівних фондів цього періоду. Загалом, опрацьовано понад 470 фондів, переглянуто майже 6,5 тис. справ. У результаті до анотованого переліку справ “З історії українського державотворення на Херсонщині. 1917–1921” складено анотації до 422 справ із 116 фондів.

Презентація відбулась у приміщенні Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. О. Гончара.

Про проведені архівістами дослідження з реконструкції перебігу подій на Херсонщині в буремні роки першої чверті ХХ століття доповів заступник директора державного архіву області В. О. Лебідь.

Керівник робочої групи з підготовки видання О. О. Марущак представила присутнім найбільш цікаві документальні пам'ятки місцевого походження про підтримку ідеї незалежної української держави, захист національних інтересів українців у протистоянні з радянською владою, становлення місцевих громадянських формувань, повстанський рух на Херсонщині. Її виступ супроводжувався демонстрацією документів місцевих українських установ 1917–1922 рр., у т. ч. штампів і печаток з фондів державного архіву області.

У заході брали участь відомі науковці, краєзнавці Херсонщини, викладацький склад і студенти вищих навчальних закладів, зокрема, І. П. Лопушинський, доктор наук з державного управління, професор, Л. О. Цибуленко, кандидат історичних наук, доцент, заслужені працівники культури України Н. І. Коротун, Т. Г. Братченко.

Довідник призначений для істориків, архівістів, краєзнавців, викладачів та студентів.

Заступник директора
державного архіву області

[Підпис]

Віктор Лебідь

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 2, спр. 309, арк. 20. Копія, машинопис, рукопис.

№ 71

**ЗІ ЗВЕРНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОМІТЕТУ АРХІВІВ УКРАЇНИ ДО ХЕРСОНСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ НАДАННЯ
ДЕРЖАВНОМУ АРХІВУ ОБЛАСТІ ДОДАТКОВОГО ПРИМІЩЕННЯ**

4 листопада 2010 р.

[...] Державний комітет архівів України [...] здійснив комплексну перевірку діяльності державного архіву Херсонської області, результати якої розглянуто на засіданні колегії Держкомархіву 16 жовтня 2010 року.

За дорученням колегії звертаюся до Вас щодо невирішених питань, які заважають держархіву виконувати покладені на нього функції щодо забезпечення збереженості документів НАФ та з документального підтвердження прав громадян на соціальний захист.

Відповідно висновку Державного науково-дослідного й проектно-вишукувального інституту “НДІ проектреконструкція” строк служби будівлі за адресою вул. Петренка, 6 вичерпано.

Залишається гострою невирішена проблема щодо виділення держархіву приміщення. Фізичні ресурси архівосховищ вичерпано, їх наповненість становить 97,9 %, що створює реальну загрозу неможливості подальшого комплектування документами НАФ.

З огляду на зазначене, просимо [...] посприяти у вирішенні питання щодо виділення приміщення держархіву, яке відповідало б вимогам щодо забезпечення збереженості документів НАФ. [...]

Голова Державного комітету

[Підпис]

О. П. Гінзбург

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 2, спр. 288, арк. 14. Копія, машинопис, рукопис.

№ 72

ПОДЯКА ДЕРЖАВНОЇ АРХІВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ТРУДОВОМУ КОЛЕКТИВУ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

лютий 2012 р.

Подяка Державної архівної служби України трудовому колективу Державного архіву Херсонської області за III місце рейтингового оцінювання ефективності діяльності державних архівів у 2011 році.

Голова Державної архівної служби України

[Підпис]

Ольга Гінзбург

Держархів Херсонської обл. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 73

ІЗ ЛИСТА ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ДО ГОЛОПРИСТАНСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ УТВОРЕННЯ В СТРУКТУРІ ВИКОНКОМУ АРХІВНОГО ВІДДІЛУ

25 червня 2013 р.

Постановою Верховної Ради України від 17 травня 2013 року № 273-VII місто Гола Пристань Херсонської області віднесено до категорії міст обласного значення.

Відповідно до пункту 4 частини другої статті 38 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” до відання виконавчих органів міських (за винятком міст районного значення) рад належить, зокрема, зберігання документів Національного архівного фонду, що мають місцеве значення, і управління архівною справою та діловодством на відповідній території. [...]

Для здійснення вказаних повноважень у містах обласного значення утворюється архівний відділ міської ради, основні завдання, функції та права якого визначаються Примірним положенням про архівний відділ міської ради республіканського (Автономної Республіки Крим), обласного значення, затвердженим наказом Державного комітету архівів України від 21 червня 2002 року № 49. [...]

З огляду на зазначене просимо при формуванні нової структури виконавчих органів Голопристанської міської ради врахувати необхідність функціонування архівного відділу та передбачення видатків на його утримання.

Голова обласної
державної адміністрації

М. Костяк

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 2, спр. 407, арк. 18-19. Копія, машинопис.

№ 74

ІЗ ВИСТУПУ ДИРЕКТОРА ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ БОРОВИКА В. Ф. НА ОБЛАСНІЙ НАРАДІ З ПІДГОТОВКИ ДО СВЯТКУВАННЯ 70-РІЧЧЯ УТВОРЕННЯ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1 листопада 2013 р.

Підготовка і святкування 70-річчя утворення області визначає роль і місце кожної установи, органу влади відповідно до спрямованості основної діяльності.

Особливе місце в підготовці до ювілейної дати посідають архівні установи.

Усвідомлюючи це, державний архів області вже розпочав роботи в цьому напрямку. Зокрема, за документами, що зберігаються в держархіві, складено хронологію знакових подій в історії області. Розпочато з державною телерадіокомпанією “Скіфія” створення на основі архівних документів, кінодокументів семисерійного документального фільму.

Готується до видання збірка документів держархіву з історії області. В планах – підготовка спільної виставки держархіву і краєзнавчого музею, електронна версія якої буде передана до міст і районів. Державний архів області уклав угоду з газетою “Наддніпряньська правда плюс”, якою передбачено, зокрема, і публікацію літопису області в датах і подіях.

[...] Пропонуємо започаткування “Літопису сучасності” в кожному місті і районі із створенням відповідного фонду в архіві. [...]

Хочу акцентувати увагу і на питанні використання такого інформаційного ресурсу як сайт держархіву. Протягом року сайт у середньому відвідує 2 тисячі користувачів, серед яких понад 10 % – іноземці. На жаль, серед користувачів дуже мало керівників районів і міст, структурних підрозділів, адже на сайті розміщені он-лайн виставки документів держархіву, наші видання, історична інформація. Все це може бути використано при підготовці і проведенні заходів до 70-річчя області.

[...] Окремо слід сказати про створення в архівних відділах і секторах фондів особового походження. У переддень утворення області цій роботі слід приділити особливу увагу. Саме документи особового походження дають змогу підкреслити роль особистості в розвитку міста, району, галузі. В кожному районі, місті слід скласти списки осіб, діяльність і життя яких має бути задокументована і збережена. Господарники, вчителі, лікарі, працівники культури, соціальні працівники, громадські діячі, краєзнавці створюють різнопланові документи, які відображають всі сторони життя. Зберегти їх – наше спільне завдання [...]

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп 2, спр. 407, арк. 34-37. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 75

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗАСІДАННЯ КРУГЛОГО СТОЛУ

24 грудня 2014 р.

В обласній державній адміністрації відбулося засідання “круглого столу” на тему “Стратегія розвитку архівної справи у Херсонській області”. Захід, ініціатором якого виступив державний архів області, зібрав представників архівної галузі, ректорів вищих навчальних закладів, директорів закладів культури, керівників виконавчих органів влади, представників громадськості.

У своєму виступі радник голови обласної державної адміністрації Валентина Січова підкреслила величезну роль працівників галузі, що працюють з архівними документами і розкривають їх для суспільства.

Заступник голови обласної ради Тамара Федько звернула увагу на важливості архівів для задоволення соціальних потреб громадян.

Директор архіву Андрій Яценко зупинився на основних здобутках архівної справи на Херсонщині, охарактеризував документальний склад і головні напрями роботи.

У ході обговорення було порушено низку важливих питань, зокрема, перехід на електронний документообіг, приймання документів, що відображають сучасні події, форми співробітництва архівів із закладами освіти, бібліотеками тощо.

Результатом круглого столу стали нові спільні проекти державного архіву з вищими навчальними закладами, обласною дитячою бібліотекою ім. Дніпрової Чайки, спрямовані на формування патріотизму серед молоді, позитивного іміджу регіону.

Держархів Херсонської обл., ф. Р-2011, оп. 2, спр. 443, арк. 43. Оригінал, машинопис, рукопис.

№ 76

НАКАЗ № 186 ДЕРЖАВНОЇ АРХІВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ “ПРО ПРИСУДЖЕННЯ ПРЕМІЇ ІМЕНІ ВАСИЛЯ ВЕРЕТЕННИКОВА”

22 грудня 2015 р.

Відповідно до Положення про конкурс наукових праць імені Василя Веретенникова у галузі архівознавства, археографії і документознавства, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 04 березня 2013 року № 370/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 березня 2013 року за № 357/22889, та на підставі рішення Науково-видавничої ради Укрдержархіву від 11 грудня 2015 року (протокол № 3),

Наказую:

1. Присудити премію імені Василя Веретенникова у номінації археографія, архівна евристика Лебедю Віктору Олександровичу – директору державного архіву Херсонської області, Макієнку Олексію Анатолійовичу – доценту кафедри туризму Херсонського державного університету, Сінкевич Ірині Юріївні – заступнику начальника відділу використання інформації документів державного архіву Херсонської області за підготовку збірника документів “Діяльність земських установ на Херсонщині. 1865–1920”.

2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Голови Кісіля І. М.

Голова Укрдержархіву

[Підпис]

Т. І. Баранова

Держархів Херсонської обл., особова справа Лебеда В. О. Копія, машинопис, рукопис.

№ 77

ІЗ ЛИСТА ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО ФІЛІЇ ПАТ “НСТУ ХЕРСОНСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДИРЕКЦІЯ “СКІФІЯ” ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЦИКЛУ ПЕРЕДАЧ З ІСТОРІЇ ХЕРСОНЩИНИ

6 березня 2017 р.

Пріоритетним напрямом діяльності державного архіву області є збереження та дослідження історії краю. Для популяризації документальної спадщини щороку проводиться до 50 іміджевих заходів, у тому числі передачі за сприяння працівників філії ПАТ “НСТУ Херсонська регіональна дирекція “Скіфія”. Ми вдячні Вам за підтримку та розуміння ролі архіву у культурному та духовному просторі області.

У 2017 році відзначається 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років. Для архівістів – це можливість донести до громади найбільш цікаві сторінки минулого, що мали певний вплив на розвиток регіону. Серед започаткованих проєктів – цикл передач за джерелами державного архіву області, який може бути реалізований на радіочастотах медійних каналів (додається).

Звертаємося до Вас з проханням підтримати та сприяти реалізації проєкту, мета якого – формування у молоді національної свідомості та поваги до історії, культури рідного краю.
[...]

Директор архіву

[Підпис]

В. Лебідь

Держархів Херсонської обл., вих. № 05-8-111/0/17. Копія, машинопис, рукопис.

№ 78

ІЗ РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 28 ГОЛОВИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБЕРЕЖЕНОСТІ ДОКУМЕНТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО АРХІВНОГО ФОНДУ СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ, МІСЬКИХ РАД, ЩО РЕОРГАНІЗУЮТЬСЯ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ ПРО ДОБРОВОЛІЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

27 січня 2017 р.

З метою забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду сільських, селищних, міських рад, що реорганізуються відповідно до Закону України “Про добровільне об'єднання територіальних громад”, згідно зі статтями 23, 28, 29, 31 Закону України “Про Національний архівний фонд та архівні установи” [...]:

1. Головам районних державних адміністрацій забезпечити функціонування архівних відділів, секторів як окремих структурних підрозділів районних державних адміністрацій зі статусом юридичної особи публічного права.

2. Зобов'язати голів районних державних адміністрацій, рекомендувати головам міст обласного значення організувати роботу щодо забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду сільських, селищних, міських рад, що реорганізуються, а саме:

2.1. Організувати науково-технічне упорядкування документів рад, що реорганізуються, по дату їх припинення, подання описів та актів про вилучення документів для знищення на розгляд експертних комісій архівних відділів, секторів районних державних адміністрацій та міських рад, експертно-перевірної комісії державного архіву області.

2.2. Забезпечити передачу документів Національного архівного фонду за актами приймання-передавання до архівного відділу, сектора районної державної адміністрації, міської ради, в зоні комплектування якого перебувала сільська, селищна, міська рада, що припиняється.

2.3. Рекомендувати головам об'єднаних територіальних громад створити архівні підрозділи об'єднаних територіальних громад для тимчасового зберігання архівних документів сільських, селищних, міських рад, що припиняються, та забезпечити передачу документів з кадрових питань (особового складу) і тимчасового зберігання, строки зберігання яких не закінчилися, за актами приймання-передавання до архівного підрозділу об'єднаної територіальної громади. [...]

Голова обласної
державної адміністрації

[Підпис]

А. А. Гордєєв

Держархів Херсонської обл., вх. № 142-01-3/0/17 від 02.02.2017. Копія, машинопис, рукопис.

№ 79

ІЗ ЗЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ПРО ПЕРЕДАЧУ ДО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ОБЛАСТІ ДОКУМЕНТІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З УВІЧНЕННЯМ ПОДІЙ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ НА СХОДІ УКРАЇНИ

1 вересня 2017 р.

Керівникам структурних підрозділів обласної державної адміністрації, головам районних державних адміністрацій, міським головам міст обласного значення

Відповідно до Закону України “Про Національний архівний фонд та архівні установи”, пунктів 4.27, 5.1 Положення про державний архів Херсонської області, затвердженого розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 02 вересня 2016 року № 656, вказаним архівом здійснюється приймання і внесення до Національного

архівного фонду документів, що відображають значущі події сьогодення, мають історичну та культурну цінність. На виконання рішення обласної комісії у справах увічнення пам'яті учасників АТО, жертв війни та політичних репресій від 20 грудня 2016 року, з метою найбільш повного збереження документальної спадщини Херсонщини архівом розпочато збір документів стосовно участі мешканців області, громадських організацій, органів виконавчої влади, волонтерів у заходах з увічнення пам'яті загиблих учасників антитерористичної операції, у допомозі Збройним Силам України та іншим військовим формуванням, що боронять цілісність нашої держави.

Пропонуємо організувати передавання на постійне зберігання до архіву документів (довідок, інформацій, копій розпорядчої та планово-звітної документації, текстів виступів на заходах, відеофонозаписів, газет тощо), пов'язаних із згаданими подіями, організувати збір спогадів, фотографій, листів учасників бойових дій у зоні АТО на Сході України. За довідками та консультаціями звертатися до відділу формування Національного архівного фонду та діловодства державного архіву області [...]

Про вжиті заходи просимо інформувати архів щокварталу до 15 числа місяця, наступного за звітним періодом.

Голова обласної
державної адміністрації

[Підпис]

А. Гордєєв

Держархів Херсонської обл., вх. № 921-04-22/0/17 від 01.09.2017. Копія, машинопис, рукопис.

**ВІДОМОСТІ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ АРХІВНИХ УСТАНОВ,
АРХІВНИХ ВІДДІЛІВ МІСЬКИХ РАД ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
станом на 01.01.2017**

№ з/п	Назва архівної установи	Обсяги документів, що перебувають на зберіганні							Кількість джерел формування	Кількість виконаних запитів за 2016 р.		Облікова чисельність		
		Національний архівний фонд								з кадрових питань, од. зб.	всього	у т.ч. соц.-правових	працівників	у т.ч. державних службовців
		управлінські документи		особового походження		фото, од. обл.	відео, од. обл.	з кадрових питань, од. зб.						
		фондів	од. зб.	фондів	од. зб.									
1.	Державний архів області	3200	798184	57	6715	30740	4027	311	155	1778	569	49	19	
Міські:														
2.	Гола Пристань	21	1782	0	0	72	0	2821	19	183	146	1	1	
3.	м. Каховка	53	10130	4	127	489	64	8759	21	914	772	3	2	
4.	м. Нова Каховка	51	13429	14	204	343	0	17055	46	1558	1519	9,5	4	
5.	м. Херсон	61	15628	4	60	435	0	14667	46	2043	1743	5	4	
Разом (міські)		186	40969	22	391	1339	64	43302	132	4698	4180	18,5	11	
Районні:														
4.	Бериславський	88	20455	5	48	350	52	0	53	112	30	3	1	
5.	Білозерський	85	16599	3	80	365	8	0	54	227	124	2	2	
6.	Великопететиський	44	8297	1	34	353	2	40	41	173	115	2	2	
7.	Великоолександрівський	71	15739	1	48	429	0	163	53	240	200	2	2	
8.	Верхньорогачицький	55	11637	1	99	670	52	15132	50	490	440	2	1	
9.	Високопільський	79	14862	2	16	310	0	0	41	138	72	2	2	
10.	Генічеський	98	18553	4	124	401	37	86	63	111	47	2	1	
11.	Голопристанський	117	19844	7	57	374	2	1460	64	442	150	3	2	
12.	Горностаївський	50	10565	2	50	369	0	0	41	398	328	2	1	
13.	Іванівський	70	9767	3	71	150	0	1671	45	340	319	2	2	
14.	Каланчацький	61	9580	4	21	323	205	0	46	44	18	2	2	
15.	Каховський	68	14535	3	55	329	13	199	46	443	189	2	2	
16.	Нижньосірогзький	57	11522	3	54	252	0	6425	44	426	422	2	1	
17.	Нововоронцовський	54	11490	15	109	470	50	2	42	115	25	2	2	
18.	Новотроїцький	79	14472	4	22	446	0	0	55	144	140	2	2	
19.	Олешківський	134	27053	7	87	305	0	5368	53	528	479	2	2	
20.	Скадовський	61	15630	3	33	381	9	0	50	120	21	2	2	
21.	Чаплинський	89	18908	9	198	218	13	11594	58	1673	1511	2	2	
Разом (районні)		1360	269508	77	1206	6495	443	42140	899	6164	4630	38	31	
ВСЬОГО ПО ОБЛАСТІ		4746	1108661	156	8312	38574	4534	85753	1186	12640	9379	105,5	61	

**ВІДОМОСТІ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ТРУДОВИХ АРХІВІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
станом на 01.01.2017**

№ з/п	Назва району / міста	Обсяги документів з кадрових питань		Кількість штатних одиниць	Кількість виконаних соціально-правових запитів за 2016 р.
		фондів	одиниць зберігання		
1.	Бериславський	84	14642	3	1059
2.	Білозерський	29	11671	3	800
3.	Великоолександрівський	55	10702	1	461
4.	Високопільський	72	5585	1	400
5.	Горностаївський	37	5387	2	650
6.	Іванівський	25	4234	1	602
7.	Каланчацький	33	6604	2	626
8.	Нововоронцовський	21	6167	2	331
9.	Новотроїцький	69	11360	2	2000
10.	Скадовський	148	11152	2	1575
11.	м. Нова Каховка	27	91679	7	1289
12.	м. Херсон	604	23488	5	781
ВСЬОГО ПО ОБЛАСТІ		1204	202671	31	10574

Трудовими архівами місцевих рад Великопететиського, Генічеського, Голопристанського, Горностаївського, Олешківського районів за 2016 р. виконано 3 226 запитів соціально-правового характеру.

СПИСОК КЕРІВНИКІВ

ЗАВІДУВАЧІ ХЕРСОНСЬКОГО ОКРУЖНОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ:

Єфімов	1926 р.
Тінтман Давид Мойсейович	1926–1927 рр.
Кондратенко Денис Петрович	1927–1928 рр.
Невдаха	1928 р.
Китайник	1929 р.
Невдаха	1929–1930 рр.
Речицька Геня Фроїмівна	1930 р.

ЗАВІДУВАЧІ ХЕРСОНСЬКОГО МІСЦЕВОГО АРХІВНОГО УПРАВЛІННЯ:

Речицька Геня Фроїмівна	1930–1931 рр.
Кудрявцева Прасковія Федорівна	1931 р.

ДИРЕКТОР ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИЧНОГО АРХІВУ:

Кудрявцева Прасковія Федорівна	1932–1941 рр.
--------------------------------	---------------

НАЧАЛЬНИКИ, ЗАВІДУВАЧІ ВІДДІЛУ ДЕРЖАРХІВІВ УНКВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ, АРХІВНОГО ВІДДІЛУ УМВС У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ, АРХІВНОГО ВІДДІЛУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ:

Малиненко Матвій Дмитрович	1944–1946 рр.
Рудченко Олександра Никифорівна	1946–1958 рр.
Корольова Олександра Никифорівна	1958–1975 рр.
Луганська Ася Олексіївна	1975–1988 рр.

ДИРЕКТОРИ ХЕРСОНСЬКОГО ОБЛАСНОГО ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ, ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ:

Кудрявцева Прасковія Федорівна	1945 р.
Рудченко Олександра Никифорівна	1946–1950 рр.
Полякова Діна Олександрівна	1950–1957 рр.
Богдан Тамара Кирилівна	1957–1967 рр.
Якименко Віра Павлівна	1967–1970 рр.
Дяченко Олена Яківна	1970–1983 рр.
Виноградова Луїза Веніамінівна	1983–1987 рр.
Луганська Ася Олексіївна	1988–1990 рр.
Рилєєв Василь Петрович	1991–1995 рр.
Карпова Антоніна Василівна	1996–2006 рр.
Боровик Віктор Федорович	2007–2013 рр.
Яценко Андрій Анатолійович	2014–2015 рр.
Бордюжан Владислав Дмитрович	2015 р.
Лебідь Віктор Олександрович	з 2015 р.

**ПРАЦІВНИКИ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ,
ВІДЗНАЧЕНІ ДЕРЖАВНИМИ НАГОРОДАМИ УКРАЇНИ
ТА ВІДОМЧИМИ ВІДЗНАКАМИ**

ПОЧЕСНЕ ЗВАННЯ “ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ”:

ВИНОГРАДОВА Луїза Веніамінівна – головний науковий співробітник (Указ Президента України, 23 грудня 2003 р. № 1477/2003);

КАРПОВА Антоніна Василівна – директор (Указ Президента України, 21 грудня 2004 р. № 1515/2004);

БАРАНЮК Віра Олександрівна – науковий співробітник (Указ Президента України, 21 листопада 2008 р. № 1061/2008)

ОРДЕН КНЯГИНИ ОЛЬГИ ІІІ СТУПЕНЯ:

МАРУЩАК Олена Олексіївна – заступник директора (Указ Президента України, 20 листопада 2007 р. № 1123/2007)

**ПРАЦІВНИКИ, НАГОРОДЖЕНІ ВІДОМЧОЮ ВІДЗНАКОЮ
ДЕРЖАВНОЇ АРХІВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАГРУДНИМ ЗНАКОМ “ПОЧЕСНИЙ АРХІВІСТ УКРАЇНИ”**

ЛУГАНСЬКА Ася Олексіївна, 2010 р.;

ЄМЕЛЬЯНОВ Михайло Андрійович, 2013 р.

**ЛАУРЕАТИ ПРЕМІЇ ІМЕНІ ВАСИЛЯ ВЕРЕТЕННИКОВА
У НОМІНАЦІЇ АРХЕОГРАФІЯ, АРХІВНА ЕВРИСТИКА**

БАРАНЮК Віра Олександрівна, БОРОВИК Віктор Федорович, ВИНОГРАДОВА Луїза Веніамінівна, КАРПОВА Антоніна Василівна, КОНИК Юлія Олександрівна, МАРУЩАК Олена Олексіївна, МИТНИЦЬКА Людмила Микитівна, НАЗАРОВА Алла Миколаївна, ОРЛОВА Зоря Соломонівна, СТУКАЛОВА Олена Ігорівна, ШИНКАРЕНКО Олександр Іванович – за підготовку путівника “Державний архів Херсонської області” (2004 р.);

ШИНКАРЕНКО Олександр Іванович – за опис фондів “Колекція карт і планів. До 85-річчя державного архіву Херсонської області. Опис фонду № 302” (2007 р.);

ЛЕБІДЬ Віктор Олександрович, МАКІЄНКО Олексій Анатолійович, СІНКЕВИЧ Ірина Юріївна – за підготовку збірника документів “Діяльність земських установ на Херсонщині. 1865–1920” (2015 р.)

Серія “Бібліотечка архіву” започаткована у 2000 році

В серії “Бібліотечка архіву” вийшли друком:

Орлова З., Шинкаренко О. З історії благодійництва на Херсонщині. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2000. – 24 с. – (Бібліотечка архіву. Вип. 1)

Да святиться ім'я твоє: Огляд документів і матеріалів з історії християнства на Херсонщині. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2001. – 44 с. – (Бібліотечка архіву. Вип. 2)

Архів і людина: Тематико-експозиційний план виставки / Упоряд.: В. О. Баранюк, О. О. Марущак, З. С. Орлова, О. І. Стукалова, О. І. Шинкаренко. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2002. – 42 с. – (Бібліотечка архіву. Вип. 3)

Казимирчак-Полонська О. І., Г. В. Курнаков. З історії листування / Упоряд.: З. С. Орлова, О. О. Марущак (відп. за вип.). – Херсон : Держархів Херсонської області, 2002. – 25 с. – (Бібліотечка архіву. Вип. 4)

З історії голодомору на Херсонщині у 1932-1933 рр.: Добірка документів / Уклад.: В. Баранюк, О. Марущак (відп. за вип.), О. Стукалова, О. Шинкаренко. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2003. – 43 с. – (Бібліотечка архіву. Вип. 5)

Східна (Кримська) війна 1853-1855 рр. і Херсонщина: Тематична добірка документів / Упоряд.: В. Баранюк, Л. Виноградова (керівник), З. Орлова, О. Шинкаренко; О. О. Марущак (відп. за вип.). – Херсон : Держархів Херсонської області, 2004. – 71 с. – (Бібліотечка архіву. Вип. 6)

У полум'ї війни. 1941-1945 рр.: Збірка статей та матеріалів / Авт.-упоряд.: Л. Виноградова, А. Карпова, Ю. Коник, Н. Кузовова, Л. Митницька. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2005. – 58 с. – (Бібліотечка архіву. Вип. 7)

Ювілейні дати населених пунктів Херсонщини (2004-2006): Збірка краєзнавчих статей / Авт.-упоряд.: В. Баранюк, О. Стукалова, О. Шинкаренко; Відп. за вип. О. О. Марущак. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2006. – 49 с. – (Бібліотечка архіву. Вип. 8)

Орлова З. С. Колекція фотокопій документів з історії Херсонщини: Огляд фонду № 324. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2007. – 72 с. – (Рос. мова). – (Бібліотечка архіву. Вип. 9)

Коник Ю. О. Херсонська митниця (1797-1924): Огляд фонду № 7. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2008. – 56 с. : іл. – (Бібліотечка архіву. Вип. 10)

Фронтний щоденник лейтенанта Івана Виперайленка (липень-серпень 1941 р.) / Упоряд.: О. Стукалова. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2009. – 24 с. : іл. – (Бібліотечка архіву. Вип. 11)

Підпільна організація “Центр” (Щоденники П. А. Комкова) / Упоряд.: О. Стукалова. – Херсон : Херсонська обласна рада ; Держархів Херсонської області, 2010. – 46 с. : іл. – (Бібліотечка архіву. Вип. 12)

Херсонщина за часів нацистської окупації: 1941-1944 рр. / Упоряд.: В. Баранюк, О. Стукалова, О. Шинкаренко. – Херсон : Херсонська обласна рада ; Держархів Херсонської області, 2010. – 65 с. : іл. – (Бібліотечка архіву. Вип. 13)

Херсонщина на початку Великої Вітчизняної війни (червень-вересень 1941 р.): Добірка документів / Упоряд.: І. Ю. Сінкевич, О. І. Стукалова ; Відп. за вип.: В. О. Лебідь. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2011. – 64 с. : іл. – (Бібліотечка архіву. Вип. 14.)

Орлова З. С. З історії морехідної освіти на Херсонщині (кінець XIX – початок XX ст.): Огляд фондів №№ 18, 190, 213 / Упоряд.: О. І. Стукалова ; Відп. за вип.: В. О. Лебідь. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2012. – 36 с. ; іл. – (Бібліотечка архіву. – Вип. 15)

Керівники Херсонської області: О. Ф. Федоров: Добірка документів / Упоряд.: І. Ю. Сінкевич ; Відп. за вип. В. О. Лебідь. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2012. – 72 с. : іл. – (Бібліотечка архіву. Вип. 16)

З історії Херсонської губернії. 1803-1920 рр.: Збірник документів / Упоряд.: О. І. Стукалова ; Відп. за вип. В. О. Лебідь, Т. І. Лебідь. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2013. – 104 с. : іл. – (Бібліотечка архіву. Вип. 17)

З історії Херсонської області. 1944-2014 рр.: Збірник документів / Уклад.: А. В. Євдокимова, І. В. Лопушинська, І. Ю. Сінкевич, О. І. Стукалова, С. М. Чечет, О. І. Шинкаренко ; Відп. за вип. В. О. Лебідь. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2014. – (Бібліотечка архіву. Вип. 18)

Журнали бойових дій військ 3-го та 4-го Українських фронтів. Жовтень 1943 – квітень 1944: Збірник документів / Уклад.: І. В. Лопушинська, О. І. Шинкаренко ; Відп. за вип. В. О. Лебідь, М. І. Рябуха. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2015. – 80 с. – (Бібліотечка архіву. Вип. 19)

Хроніка визволення Херсонщини. 26 жовтня 1943 – 12 квітня 1944: Збірник документів / Уклад.: І. В. Лопушинська, І. Ю. Сінкевич, О. І. Шинкаренко ; Відп. за вип. В. О. Лебідь. – Херсон : Держархів Херсонської області, 2015. – 112 с. – (Бібліотечка архіву. Вип. 20)

Науково-популярне видання

Укладачі:

Ірина ЛОПУШИНСЬКА, Галина ПРОЦЕНКО, Сергій ЧЕЧЕТ, Олександр ШИНКАРЕНКО

АРХІВНА СПРАВА НА ХЕРСОНЩИНІ. 1921–2017

Збірник документів

Відповідальний за випуск: Г. Б. Проценко
Оригінал-макет: І. Ю. Сінкевич
Комп'ютерний набір: Д. В. Данул, І. В. Воробйова,
І. В. Лопушинська, Г. Б. Проценко
Технічний редактор: С. Г. Дудченко

Підписано до друку 26.12.2017 р. Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. др. арк. 7,5. Наклад 50.

Видавництво “Айлант”
пров. Пугачова, 5/20, м. Херсон, Україна, 73000
Тел.: 49-33-48.

Свідоцтво про реєстрацію ХС №1 від 20.08.2000 р.

Державний архів Херсонської області
вул. Ярослава Мудрого, 3, м. Херсон, 73003
тел./факс (0552) 22 58 95
<http://kherson.archives.gov.ua>
e-mail: oblarhiv@khoda.gov.ua

Приймальні дні:
понеділок – 8⁰⁰ – 17⁰⁰
п'ятниця – 8⁰⁰ – 15⁴⁵